

NASZE

KATOWICE

NR 12 (208) | GRUDZIEŃ 2025 | Bezpłatny informator miejski | www.katowice.eu | ISSN 1899-9530

TOMASZ CIESLIK / SILESIA DRONE STORY

Katowice. Wersja świąteczna

Spacerując po rozświetlonych ulicach miasta, można już poczuć klimat świąt. Jarmark na Rynku kusi rękodziełem i smakołykami, obok działa ślizgawka, a drugie lodowisko czeka na Was w Murckach. Jarmark na Nikiszowcu, odbywający się w pierwszy weekend grudnia, zachęca rękodziełem i regionalnymi przysmakami. Nie zapominamy o osobach samotnych. Miasto wspiera organizację Wigilii bez Samotności – wydarzenia, które pozwala samotnym spędzić święta w ciepłej, rodzinnej atmosferze. Więcej na s. 2–3

**Działamy
na rzecz
bezpieczeństwa**
4–5

**Katowice
na łamach
„Financial Times”**
6

**Rocznica
pacyfikacji
kopalni Wujek**
7

**Dobre informacje
dla rowerzystów
w Szopienicach**
11

**Otwarcie
wiaduktów między
Bogucicami
a Zawodziem**
11

Czas na jarmarki i ślizgawki!

K. KALKOWSKI

W Katowicach rozpoczął się świąteczny sezon pełen wydarzeń i zimowych atrakcji. Na Rynku ruszył Jarmark Bożonarodzeniowy, który potrwa do 6 stycznia – oferuje mieszkańcom i gościom różnorodne stoiska oraz program pełen rodzinnych aktywności. Tradycyjnie działa także bezpłatna ślizgawka, a w mieście pojawiły się liczne iluminacje i ozdoby.

– Jarmark Bożonarodzeniowy w Katowicach to jedno z najbardziej oczekiwanych i najpiękniejszych wydarzeń w naszym mieście. Co roku przyciąga tysiące mieszkańców i turystów, którzy pragną poczuć świąteczną atmosferę w sercu Katowic. W tym roku przygotowaliśmy jeszcze więcej atrakcji, by każdy – niezależnie od wieku – mógł znaleźć tu coś dla siebie – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic. – Dlatego ponownie ustawiono domki z postaciami z bajek, które co roku dają radość najmłodszym odwiedzającym. Natomiast na starszych czeka strefa gastro oraz 100 domków handlowych, m.in. z rękodziełem i wyrobami artystycznymi. Jarmark to przecież też miejsce, gdzie można znaleźć oryginalne prezenty i pamiątki świąteczne – dodaje prezydent.

Co nowego?

Wśród nowych atrakcji znajdują się Stajnia Mikołaja, rodzinna gra zręcznościowa, pełna świątecznych wyzwań, oraz nowe aranżacje bajkowych domków, nowe figury świetlne i dekoracje 3D. Miłośni-

ków wrażeń kulinarnych przyciągnie Food Truck Airstream, oferujący m.in. amerykańskie klasyki w świątecznej odsłonie. W strefie gastronomicznej nowością będą pieczone kasztany, zapiekanki z serem raclette, smażone szprotki, pieczone jabłka, dziczyzna z Rud Raciborskich oraz wyjątkowe gatunki rozgrzewających napojów.

Powrót świątecznych klasyków

Na odwiedzających ponownie czeka 33-metrowy Mega Młyn, a także wiktoriańska karuzela ozdobiona motywami śląskimi i 12-metrowy Śląski Młyn. Tradycyjnie po jarmarku będzie jeździć kolejka elektryczna, uwielbiana przez najmłodszych, a bajkowy klimat dopełnią domki elfów, kapela szopów oraz liczne instalacje interaktywne, nadające całemu Rynkowi wyjątkowy, świąteczny charakter. Najmłodszy będzie mógł spotkać Świętego Mikołaja, który przybędzie na saniach, by wysłuchać dziecięcych ma-

rzeń i wprowadzić jeszcze więcej świątecznej radości.

Godziny otwarcia

Jarmark jest czynny od poniedziałku do czwartku w godz. 10.00–20.00, w piątek, sobotę i niedzielę – od godz. 10.00 do 21.00.

Strefa gastronomiczna: godziny otwarcia – 10.00–22.00, wybrane punkty – do północy.

W dni świąteczne i noworoczne będą obowiązywać specjalne godziny otwarcia.

Lodowisko na Rynku

Mieszkańcy mogą korzystać z lodowiska o powierzchni ok. 400 m kw., zlokalizowanego przy katowickim Rynku. – Z tej atrakcji można korzystać za darmo, jeśli posiada się własne łyżwy. Natomiast dla tych, którzy ich nie mają, jest dostępna płatna wypożyczalnia sprzętu – mówi Daniel Muc, dyrektor MO-SiR-u Katowice.

Lodowisko na Rynku jest czynne codziennie w godz. 9.00–21.00.

Drugie miejskie lodowisko znajduje się w Murckach. Obiekt jest czynny w poniedziałki, środy i piątki w godz. 10.15–21.30, we wtorki i czwartki w godz. 10.15–20.00, a w weekendy od godz. 10.30 do 21.30. Przy lodowisku działa wypożyczalnia łyżew.

W obu lokalizacjach obowiązuje ten sam cennik wypożyczalni:

15 zł za łyżwy, 10 zł za kask oraz 25 zł za pingwina do nauki jazdy. Można płacić kartą. Wypożyczalnia pracuje od poniedziałku do czwartku w godz. 10.00–20.00, w piątki w godz. 10.00–21.00 oraz w soboty i niedziele od godz. 10.00 do 21.00.

Zaparkuj w centrum przesiadkowym

Ze względu na dużą liczbę osób odwiedzających Jarmark Bożonarodzeniowy w weekendy oraz ograniczoną liczbę miejsc parkingowych w centrum miasto zachęca do korzystania z bezpłatnych parkingów przy katowickich centrach przesiadkowych. W Zawodziu i Brynowie znajduje się łącznie blisko 900 miejsc parkingowych, a dojazd stamtąd tramwajem na katowicki

Rynek zajmuje zaledwie kilkanaście minut. To wygodna i szybka alternatywa dla osób odwiedzających centrum miasta!

Świąteczne dekoracje rozświetlają miasto

Na 67 ulicach zawisnie aż 740 elementów świetlnych, w różnych częściach Katowic pojawią się choinki, a w 12 lokalizacjach – dekoracje przestrzenne, m.in. na pl. Andrzeja, pl. Miarki i pl. Pod Lipami. Centrum Katowic także nie pozostaje w tyle – w rejonie ronda, Rynku, Rawy i pl. Kwiatowego, na ulicach Mariackiej i Dworcowej rozmieszczone zostaną 83 elementy dekoracyjne, w tym wolno stojące instalacje, napis „Katowice” oraz kwiaty. ■ JG

K. KALKOWSKI

Metropolitalna Wigilia bez Samotności

JAKUB DYJ

Święta Bożego Narodzenia to czas, w którym szczególnie mocno odczuwamy potrzebę bliskości i wspólnoty. Właśnie dlatego Fundacja „Wolne Miejsce” po raz kolejny zaprasza mieszkańców Katowic i całej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na Metropolitalną Wigilię bez Samotności – największe w Polsce otwarte świąteczne spotkanie dla wszystkich, którzy chcą spędzić ten wyjątkowy wieczór razem. Współorganizatorem wydarzenia są Katowice i inne miasta GZM.

Fundacja od ponad dwóch dekad organizuje spotkania wigilijne, które rokrocznie łączą ty-

siące osób potrzebujących obecności, wsparcia i rodzinnej atmosfery. W duchu śląskiej tradycji, opartej na życzliwości i wzajemnej pomocy, wydarzenie zmienia samotność w bliskość, a obojętność – we wspólne działanie.

Tegoroczna edycja odbędzie się 24 grudnia o godz. 16 w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach, wstęp możliwy od godz. 15. Organizatorzy spodziewają się ok. 4 tys. uczestników z całej GZM. Choć nazwa wydarzenia – Wigilia bez Samotności – jest nowa, idea pozostaje ta sama: stworzyć przestrzeń, w której każdy może się poczuć częścią wspólnoty. ■

Odrobina magii na Nikiszu

5 grudnia startuje Jarmark na Nikiszu – jeden z najpopularniejszych jarmarków świątecznych w naszym regionie, a nawet w kraju. To już 18. edycja, która stanowi najlepszy dowód na to, że jarmark to już ugruntowana marka.

Znów zapowiada się niezwykle wydarzenie. A to dzięki atmosferze, którą tworzą ludzie, miejsce, historia, świąteczne produkty i rękodzielnicze cudęńka oraz ten magiczny, nie do podrobienia klimat. Wyróżnikiem jarmarku jest także jego społeczna geneza i fakt, że do dziś jego organizatorem jest działające od wielu lat w Nikiszowcu Stowarzyszenie „Fabryka Inicjatyw Lokalnych”. Jak co roku na jarmarku znajdziemy starannie wybrane rękodzieło, punkty gastronomiczne i stoiska z własnej roboty produktami spożywczymi. Tradycyj-

nie wydarzeniu będą bowiem towarzyszyć koncerty. Nowością będzie specjalny pokaz Drone Light Show, który rozświetli w sobotę niebo nad Nikiszowcem. Nie zabraknie także atrakcji dla najmłodszych.

Organizatorzy zachęcają do skorzystania ze specjalnych bezpłatnych linii autobusowych, uruchamianych w dniach 5-7 grudnia. Wprowadzone zostaną linie S1 i S2, kursujące odpowiednio z centrum Katowic – z dworca (stanowisko podziemne) oraz z przystanku przy cmentarzu komunalnym przy ul. Murckowskiej. Obie linie będą się kończyć na przystanku Janów Zamkowa, tuż przy jarmarku. Autobusy będą kursować w godzinach otwarcia imprezy. ■

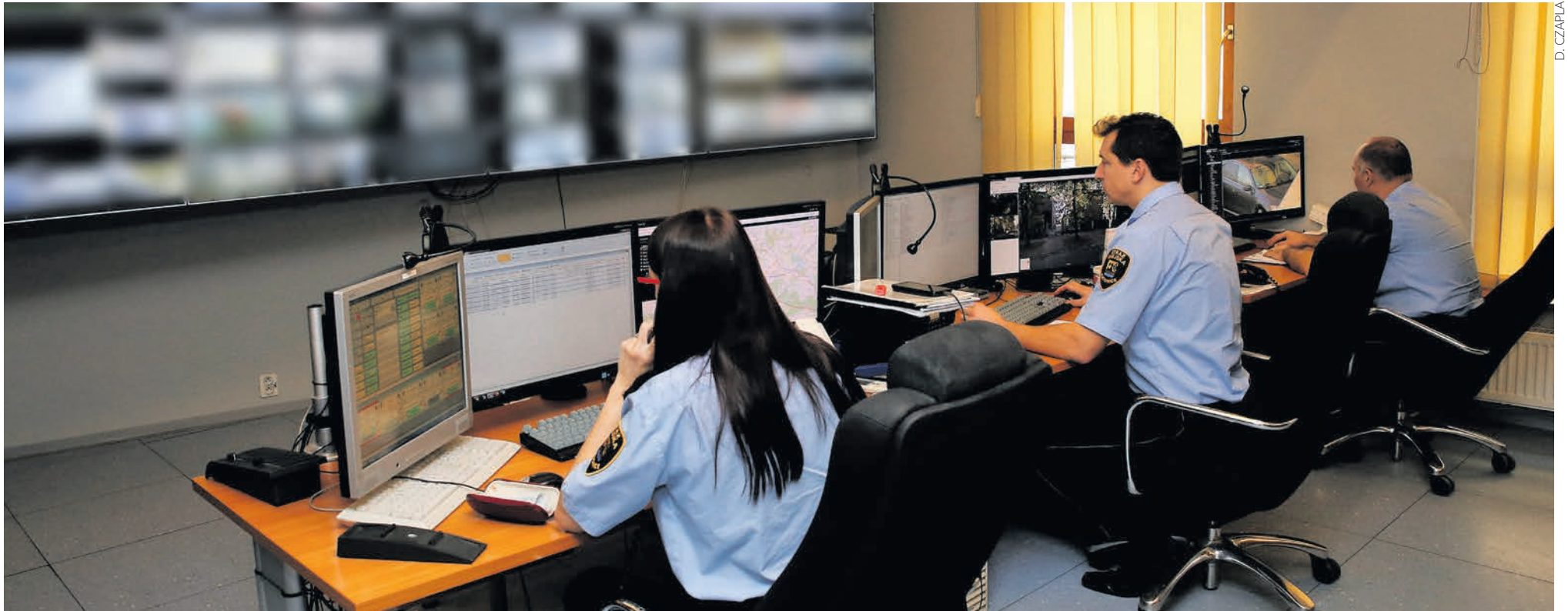
Więcej:
facebook.com/JarmarkNaNikiszu.

TOMASZ CIESLIK/SILESIA DRONE STORY

Bezpieczniejsze Katowice.

Nowe rozwiązania dla zwiększenia poziomu poczucia bezpieczeństwa

D. CZAPLA

Katowice wprowadzają kolejne rozwiązania mające na celu poprawę poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz osób odwiedzających stolicę województwa śląskiego. To oparta na czterech filarach strategia zakładająca m.in. powstanie dodatkowych czasowych placówek dziennych straży miejskiej oraz zmianę systemu wsparcia osób w kryzysie bezdomności.

– Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i mieszkańcom Katowic jest naszym priorytetem. Dlatego opracowaliśmy rozwiązania oparte na czterech filarach, które mają sprawić, że poczucie bezpieczeństwa wzrośnie. Najważniejszą zmianą będzie uruchomienie dodatkowej dziennej placówki poza dotychczasową siedzibą straży miejskiej, co pozwoli strażnikom być bardziej widocznym i aktywnie reagować na oczekiwania lokalnych społeczności. Docelowo ma ona powstać na południu Katowic. Ponadto w okresie wiosenno-letnim kierownictwo formacji zostanie zobligowane do utworzenia sezonowego posterunku w rejonie miejskich kąpielisk Morawa i Borki, gdzie – jak wykazały tegoroczne obserwacje – szczególnie intensywne działania prewencyjne są kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zmianie ulegnie system wsparcia osób w kryzysie bezdomności. Chcemy pomagać mądrze i mobilizować do działania, dlatego w przyszłym roku wprowadzimy zasadę, w myśl której aby skorzystać z cie-

plego posiłku na koszt miasta, trzeba będzie wcześniej uzyskać decyzję administracyjną. Jej wydanie będzie związane z przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, dzięki któremu lepiej poznamy sytuację osoby w potrzebie i będziemy mogli dobrać odpowiednie narzędzia, by jej pomóc. Planujemy także szkolenia dla mieszkańców, w trakcie których dowiedzą się oni np., w jaki sposób spakować plecak na wypadek ewakuacji. W ciągu najbliższych czterech lat na ochronę ludności zamierzamy przeznaczyć blisko 100 mln zł – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic.

Nowy dzienny komisariat straży miejskiej i wzmocnienie bezpieczeństwa

- Reorganizacja straży miejskiej – więcej patroli na ulicach Katowic.
- +10 nowych etatów, większa liczba służb w terenie.
- Wyższy dodatek terenowy: z 300 zł do 500 zł.
- Dwa nowe pojazdy w ostatnich dwóch latach.
- Od 1 października 2025 r. wyższa stawka dla dodatkowych patroli: z 45 zł do 80 zł za godzinę.

Pomoc osobom w kryzysie bezdomności – nowe zasady

- Od stycznia 2026 r. gorące posiłki na podstawie decyzji administracyjnej.
- Decyzja poprzedzona wywiadem z pracownikami MOPS-u – lepsze dopasowanie

pomocy. Działanie jest podyktowane tym, że część osób bezdomnych korzystających ze wspomnianych posiłków to mieszkańcy innych gmin. Ośrodki pomocy z tych gmin nie znają ich sytuacji i w efekcie nie mogą im trwale pomóc. Tym samym przeprowadzenie wywiadu w Katowicach i przekazanie go do właściwego ośrodka pomocy społecznej pozwoli skuteczniej pomagać także osobom bezdomnym w ich miejscowości.

- Ułatwienie kierowania osób do właściwych ośrodków pomocy (również spoza Katowic).
- Standard: posiłki wydawane osobom trzeźwym.
- Rozszerzona współpraca MOPS-u z jadłodajniami (np. dowóz posiłków osobom niewychodzącym z domu).
- Ogłoszenie 17 konkursów ofert na zadania społeczne w 2026 r.
- Rekordowe środki: blisko 28 mln zł na działania związane z prowadzeniem ośrodków wsparcia dla dzieci i młodzieży czy osób starszych, a także noclegowni, schronisk, jadłodajni, streetworkingu.

Ochrona ludności i obrona cywilna

Program ochrony ludności i obrony cywilnej dla miasta Katowice na lata 2025–2029 – blisko 100 mln zł na rzecz odbudowy zdolności obronnych i zwiększenia społecznej odporności na zagrożenia.

- Pozyskane ponad 6 mln zł z rządowego Programu ochrony ludności i obrony cywilnej na sprzęt kryzysowy (m.in. agregaty, pompy,

worki, geowłókninę, zbiorniki na wodę, rękawy przeciwpowodziowe, odzież ochronną, środki do odkażania wody).

- Zakup trzech pojazdów, w tym jednego specjalistycznego, dla WZK oraz dwóch pojazdów osobowych dla potrzeb ewakuacji osób.
- Planowane 8 mln zł wsparcia na remont i rozbudowę komendy miejskiej PSP.
- Rusza cykl darmowych szkoleń dla mieszkańców (m.in. o plecaku bezpieczeństwa, zasadach reagowania). Szczegóły wkrótce pojawią się na stronie internetowej miasta Katowice i w oficjalnych kanałach miejskich social mediów.

Nocna prohibicja w całych Katowicach – planowane zmiany

Obecnie ograniczenia obowiązują w sześciu dzielnicach. Taka sytuacja sprzyja tzw. turystyce alkoholowej, tj. przemieszczaniu się klientów po zakup alkoholu do dzielnic, w których jest możliwość zrobienia tego po godz. 22.00.

Zjawisko turystyki alkoholowej skłania miasto do rozważenia rozszerzenia zakazu na całe Katowice.

- Zakaz dotyczyłby sklepów i stacji paliw, nie gastronomii.
- Przykłady innych miast i instytucji popierających ograniczenia:
  - Kraków (prohibicja od 2023 r.),
  - Naczelna Rada Lekarska (apel o zakaz ogólnopolski).
- Trwają analizy prawne możliwości wprowadzenia zakazu w Katowicach. ■

Sygnaty alarmowe w pigułce.

Jak je rozpoznać i jak na nie reagować

W sytuacji nagłego zagrożenia liczy się czas i właściwa reakcja służb i mieszkańców. Dlatego w całym kraju funkcjonuje system alarmowania, którego zadaniem jest szybkie przekazanie informacji o niebezpieczeństwie i zalecanych działaniach. Choć syreny alarmowe słyszymy rzadko, warto wiedzieć, co tak naprawdę oznaczają poszczególne sygnały i jak postępować, gdy zabrzmią.

Kiedy alarm, a kiedy ostrzeżenie?

Alarm ogłasza się wtedy, gdy zagrożenie już występuje i wymaga natychmiastowej reakcji. Najbardziej charakterystyczny jest trzypięciominutowy, modulowany dźwięk syreny – to sygnał wzywający do tego, by przerwać codzienne zajęcia i natychmiast poszukać dalszych informacji. Z kolei trzyminutowy dźwięk ciągle oznacza odwołanie alarmu.

Inaczej wygląda przekazywanie ostrzeżeń, czyli informacji o zagrożeniach, które mogą dopiero wystąpić. Dotyczy to m.in. możliwych skażeń, silnych zjawisk pogodowych lub zagrożeń środowiskowych. W takim przypadku służby informują najczęściej poprzez radio, telewizję oraz lokalne systemy powiadamiania, opisując ryzyko i przedstawiając zalecenia dla mieszkańców.

System informowania – nie tylko syreny

Syreny alarmowe są najbardziej rozpoznawalnym elementem systemu, ale nie jedynym. W wielu miejscach są wykorzystywane również komunikaty głosowe nadawane z syren, megafony służb, powiadomienia SMS z Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, a w skrajnych

przypadkach – bezpośrednio informowanie mieszkańców od domu do domu. Równoległe wszystkie komunikaty trafiają do lokalnych mediów, gdzie są powtarzane trzykrotnie, tak aby nikt nie przeoczył kluczowych treści.

Najważniejsze zasady postępowania – to warto zapamiętać

Po usłyszeniu sygnału alarmowego pierwszym krokiem zawsze powinno być włączenie radia lub telewizji, najlepiej lokalnej stacji, i sprawdzenie oficjalnych komunikatów. To tam pojawiają się informacje o rodzaju zagrożenia, sposobach zabezpieczenia się i ewentualnych poleceniach służb, takich jak ewakuacja czy konieczność pozostania w domu. Uwaga: sama syrena nie jest poleceniem do działania – to tylko ostrzeżenie! Po jej usłyszeniu priorytetem jest sprawdzenie oficjalnych komunikatów o dalszych krokach.

Kolejnym działaniem jest upewnienie się, że domownicy wiedzą o sytuacji, a jeśli znajdujemy się poza domem – powiadomienie najbliższych o miejscu naszego pobytu i sposobie kontaktu. Ekspertki podkreślają, że również ważne jest zachowanie spokoju – panika utrudnia podejmowanie właściwych decyzji i może opóźnić działania służb ratunkowych.

Szczególnego rodzaju reakcja jest potrzebna przy komunikatach dotyczących skażeń. W takich przypadkach zaleca się szczelne zamknięcie okien i drzwi, wyłączenie wentylacji i ograniczenie dostępu powietrza z zewnątrz. Jeżeli służby nakazują ewakuację, należy zabrać najważniejsze dokumenty, telefon, leki i bez zbędnej zwłoki wykonać polecenia ratowników.

Podczas ćwiczeń też używa się syren

Warto wiedzieć, że syreny bywają uruchamiane również podczas ćwiczeń wojewódzkich. Informacja o nich pojawia się w mediach co najmniej do wcześniejszej.

Jeśli jednak syreny włączą się bez wcześniejszej zapowiedzi, sygnał zawsze należy traktować poważnie – czasem to właśnie szybka reakcja decyduje o bezpieczeństwie.

Wiedza, która może uratować życie

Choć system alarmowania działa w tle naszej codzienności, jego znaczenie rośnie właśnie w momentach, gdy najmniej się tego spodziewamy. Znajomość podstawowych sygnałów i zasad postępowania pozwala uniknąć chaosu i skutecznie współpracować ze służbami. W sytuacji kryzysowej to właśnie ta wiedza może okazać się kluczowa dla bezpieczeństwa naszego i naszych bliskich. ■

DWA SYGNAŁY SYREN – WARTO WIEDZIEĆ

W Polsce obowiązują tylko dwa rodzaje sygnałów alarmowych nadawanych przez syreny. To bardzo proste, ale kluczowe rozróżnienie:

→ **OGŁOSZENIE ALARMU** – trzypięciominutowy, modulowany (falujący) dźwięk syreny. To sygnał ostrzegający o bezpośrednim zagrożeniu. Oznacza konieczność natychmiastowego przerwania zajęć i sprawdzenia oficjalnych komunikatów;

→ **ODWOŁANIE ALARMU** – trzyminutowy dźwięk ciągły. Informuje, że zagrożenie minęło i można wrócić do normalnych działań, zachowując jednak ostrożność.

Pytania do ekspertów

Jak miasto komunikuje się z mieszkańcami w razie awarii sieci komórkowych lub braku internetu?

TOMASZ KĘPA

NACZELNIK WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO URZĘDU MIASTA KATOWICE

W sytuacjach awarii sieci komórkowej czy braku internetu miasto będzie korzystać z dostępnych kanałów me-

diów publicznych i innych środków masowego przekazu. Dodatkowo w sytuacji ekstremalnej wszystkie służby będą zobowiązane informować mieszkańców o zagrożeniu za pomocą urządzeń nagłaśniających. W sytuacji kryzysowej kluczowe pozostaje wykorzystanie systemu powiadamiania i alarmowania, którym miasto dysponuje od lat i który stale modernizuje. Na dzisiaj system ten obejmuje 100% terenów zamieszkałych naszego miasta.

Jakie zachowania mieszkańców najbardziej utrudniają służbom pracę w sytuacji kryzysowej i jak ich unikać?

ST. BRYG. ARKADIUSZ KORZENIEWSKI

KOMENDANT PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W KATOWICACH

Największymi problemami w sytuacjach kryzysowych są panika i brak zaufania do oficjalnych komunikatów. Mieszkańcy często działają impulsywnie, próbują samodzielnie się ewakuować w niebezpiecznych warunkach lub kierują się niesprawdzonymi informacjami z mediów społeczno-

ściowych. Takie zachowania utrudniają działania ratowników i mogą stanowić realne zagrożenie dla życia zarówno osób poszkodowanych, jak i niosących pomoc.

W sytuacji zagrożenia kluczowe jest zachowanie spokoju i stosowanie się do poleceń służb oraz komunikatów przekazywanych przez radio, telewizję, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa czy władze. Należy unikać rozpowszechniania niesprawdzonych informacji, które mogą wywołać chaos i dezinformację. Ważne jest również, by ograniczyć do minimum korzystanie z telefonów komórkowych. Połączenia należy wykonywać w nagłych przypadkach, a bliskich najlepiej poinformować krótką wiadomością SMS. W sytuacjach kryzysowych najważniejsze są spokój, rozsądek i zaufanie do działań służb. ■

Masz pytania do ekspertów z zakresu obrony cywilnej? Prześlij je na adres: redakcja@katowice.eu z dopiskiem „Pytanie do eksperta” w tytule. Odpowiedzi na najważniejsze pytania zamieścimy w kolejnych numerach „Naszych Katowic”.

OPRAC. KAMIL KALKOWSKI

Budżet Katowic na 2026 rok. Co się zmieni w mieście?

Katowice zaprezentowały projekt budżetu na przyszły rok. Dokument trafił już do rady miasta, a radni będą analizować zaplanowane wydatki i dochody. Choć budżet jest złożonym dokumentem, warto zwrócić uwagę na to, co najważniejsze z perspektywy mieszkańców, czyli na inwestycje i usługi, które wpływają na codzienne życie.

Rok 2026 będzie rokiem kontynuacji kluczowych przedsięwzięć. Szczególną wagę miasto przykłada do Dzielnicy Nowych Technologii, na którą zaplanowano prawie 230 mln zł. To projekt, który w kolejnych latach ma przyciągać inwestorów, pozwalać na tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój nowoczesnych branż.

Mieszkańców ucieszą także inwestycje w zieleni i przestrzeń publiczną. W budżecie znalazły się środki na parki kieszonkowe, modernizację skwerów, nowe nasadzenia oraz działania poprawiające efektywność energetyczną budynków, w tym kolejne termomodernizacje. Wiele z tych projektów to bezpośrednia odpowiedź na potrzeby mieszkańców wskazane m.in. w Zielonym Budżecie.

Duże kwoty trafią do edukacji – rekordowe 1,44 mld zł, w tym ponad 100 mln zł na inwestycje w szkołach: modernizacje sal, boisk, remonty i doposażenie.

Miasto planuje dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej. Powstaną nowe odcinki dróg rowerowych, ruszy budowa tramwaju na południe, będą przebudowywane układy drogowe usprawniające codzienne poruszanie się po Katowicach.

Wśród projektów kulturalnych ujęto m.in. stworzenie ekspozycji Domu Kilara oraz budowę Centrum Himalaizmu – nowych miejsc, które wzbogacą ofertę miasta.

Edukacja: ponad 1,44 mld zł
Pomoc społeczna, polityka senioralna i wsparcie rodzin: 365 mln zł
Utrzymanie dróg i gospodarka mieszkaniowa: 635 mln zł
Kultura i kultura fizyczna: 230 mln zł

Budżet 2026 to 3,8 mld zł dochodów i ponad 4,2 mld zł wydatków. Choć przewidywany jest deficyt, Katowice utrzymują mocną pozycję finansową – potwierdzają to ratingi Fitch na poziomie BBB+ i AA+(Pol).

Najbliższy rok przyniesie więc zarówno kontynuację rozpoczętych już przedsięwzięć, jak i nowe projekty, których celem jest podnoszenie jakości życia w Katowicach – od zieleni i edukacji po transport i kulturę. ■ **KK**

Katowice w „Financial Times”!

Brytyjski dziennik „Financial Times” poświęcił artykuł naszemu miastu. Katowice przedstawiono jako unikatowe miejsce na mapie, m.in. ze względu na dynamicznie rozwijający się sektor technologiczny i gamingowy.

W tekście wspomniano o dużej przemianie, jaką w ostatnich latach przeszły Katowice, a także o ambitnych planach rozwoju.

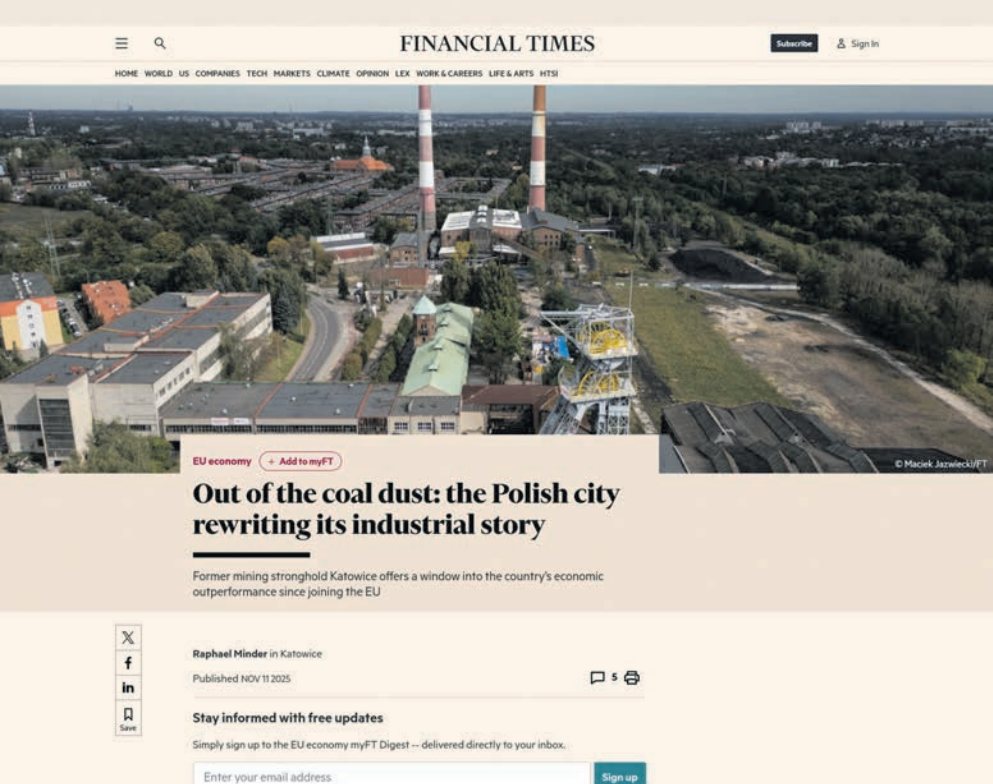
Jak podkreśla Simon Stockley, ekspert z Uniwersytetu Cambridge, sukces Katowic wynika nie z samej infrastruktury, lecz z utalentowanych ludzi. – Można budować wszystkie te wspaniałe ośrodki, inkubatory i akceleratorzy, ale jeśli nie znajdzie się w nich utalentowanych przedsiębiorców i innowatorów, będzie to kompletne marnotrawstwo pieniędzy – powiedział Stockley.

Dzisiaj Katowice odwracają się od podupadającego przemysłu paliw kopalnych i próbują przekształcić się w centrum bankowości,

IT i gier. To transformacja, z którą zmagają się również inne miasta, takie jak Aberdeen w Szkocji czy Gelsenkirchen w Niemczech.

– Katowice to polski Pittsburgh – przykład udanej transformacji od węgla do nowych gałęzi przemysłu i znacznie wyższej jakości życia – powiedział cytowany w artykule Marcin Piątkowski, profesor ekonomii w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Nawiązał do amerykańskiego miasta, które niegdyś było zdominowane przez stal.

„Financial Times” przypomina, że jeszcze niedawno w Katowicach działało siedem kopalń, a dzisiaj czynna jest tylko jedna. W ich miejscu powstały sklepy, muzeum, sala koncertowa i biurowce. Teraz rusza kolejny symboliczny etap przemiany – projekt za 233 mln euro, który przekształci zabytkowe zabudowania kopalni w nowoczesne centrum technologii i gamingu: Hub Gamingowo-Technologiczny w Nikiszowcu. ■ **JG**

FINANCIAL TIMES

HOME WORLD US COMPANIES TECH MARKETS CLIMATE OPINION LEX WORK & CAREERS LIFE & ARTS HTSI

EU economy + Add to myFT

Out of the coal dust: the Polish city rewriting its industrial story

Former mining stronghold Katowice offers a window into the country's economic outperformance since joining the EU

Raphael Minder in Katowice
Published NOV 11 2025

Stay informed with free updates
Simply sign up to the EU economy myFT Digest -- delivered directly to your inbox.

Enter your email address

Pacyfikacja kopalni Wujek

Często iskra prowadzi do wielkiego wybuchu. Tak było na Wujku. W nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. Jan Ludwiczak, przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek”, został zabrany do Komendy Wojewódzkiej MO. Koledzy, którzy zaalarmowani telefonicznie przybiegli do jego domu z pomocą, zostali dotkliwie pobici przez milicjantów. Gdy wrócili do zakładu, opowiedzieli, co się wydarzyło. Wkrótce dowiedziano się o wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego.

Była niedziela. W KWK „Wujek” pracowała niewielka grupa związana z utrzymaniem ruchu. W poniedziałek 14 grudnia 1981 r. przybywający do kopalni nie zjechali pod ziemię i zbierali się na masówkach. Poszczególne zmiany zdecydowały o ogłoszeniu strajku okupacyjnego. Pierwszym i najważniejszym postulatem było żądanie wypuszczenia na wolność Jana Ludwiczyka. Potem domagano się też zniesienia stanu wojennego, uwolnienia internowanych oraz respektowania porozumień społecznych podpisanych w Jastrzębiu-Zdroju 3 września 1980 r. Nie było tam słowa o jakichkolwiek postulatach finansowych czy socjalnych.

W rozmowach z dyrekcją robotników reprezentowali Adam Skwira, Stanisław Płatek i Jerzy Wartak. Przyjęto jednak zasadę, żeby formalnie nie powoływać komitetu strajkowego, a wszelkie kluczowe decyzje dotyczące protestu, jego zawieszenia lub przerwania miały być ogłaszane na masówkach i zebrani mieli aprobować je w głosowaniach.

Ważnym dla górników wydarzeniem była msza święta odprawiona przez ks. Henryka Bolczyka w łaźni łańcuskowej. Napływające w ciągu kolejnych dni do kopalni informacje były niepokojące, zwłaszcza o użyciu broni podczas pacyfikacji KWK „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju.

Górnicy z Wujka już wiedzieli, że mogą spodziewać się wejścia ZOMO do zakładu. Postanowili bronić swego miejsca pracy. W kuźni zaczęto wytwarzać prymitywne uzbrojenie – głównie łomy, zaostrome pręty i kawałki grubych kabli energetycznych. W nawałnych rejonach kopalni powstały barykady.

15 grudnia wieczorem, podczas narady Wojewódzkiego Komitetu Obrony, zapadła decyzja, że następnego dnia „odblokowana” będzie kopalnia Wujek. Do realizacji tej operacji wyznaczono 1471 funkcjonariuszy MO i ZOMO oraz 760 żołnierzy, dysponujących 22 czołgami i 44 wozami bojowymi. Główny trzon atakujących sił miały stanowić kompanie ZOMO wyposażone w tarcze, pałki i miotacze gazów łzawiących. Na miejscu operacją miał kierować płk Kazimierz Wilczyński, dowódca katowickiego ZOMO, który pozostawał w kontakcie radiowym z płk.

Jerzym Grubą, komendantem wojewódzkimi MO, przebywającym w sztabie w budynku komendy.

Ranikiem 16 grudnia 1981 r. doszło do ostatnich rozmów. Górnicy zapowiedzieli, że gdy na teren kopalni wejdzie wojsko, to oddadzą zakład, ale nie pozwolą się pałować siłom MO. Akcja ZOMO rozpoczęła się przed godz. 11.00. Od zaplecza KWK „Wujek” i tamtejszej bramy kolejowej uderzyli funkcjonariusze ZOMO, drogę torowały im wozy bojowe. Atak od tej strony załamał się, siły porządkowe wypchnięto poza teren kopalni. W tym rejonie nie użyto broni. Co więcej, górnikom udało się zatrzymać trzech milicjantów. Ostatecznie do końca pacyfikacji nikt im krzywdy nie uczynił, zabezpieczono także broń i amunicję.

W związku z niepowodzeniem ataku od zaplecza główne uderzenie wyprowadzono w rejonie bramy towarowej przed kotłownią, gdzie czołgi rozbiły ogrodzenie. To właśnie plac przed tym budynkiem stał się główną areną

walki górników z wchodzącymi na teren kopalni zomowcami. Najczęściej nie dochodziło do bezpośredniego kontaktu. Funkcjonariusze sił porządkowych miotali w stronę strajkujących ładunki gazowe, a górnicy je odrzucali. Rzucano też kamieniami, ceglami i śrubami. W krytycznych chwilach, gdy kolejne ataki kompanii ZOMO były odpierane przez strajkujących, ok. godz. 12.30 pluton specjalny, uzbrojony w broń maszynową, otrzymał polecenie wejścia na plac przed kotłownią. Prawie równocześnie dowodzący akcją płk Wilczyński zwrócił się do płk. Gruby o zgodę na użycie broni służbowej.

Wiemy, że Gruba skontaktował się telefonicznie z gen. Czesławem Kiszczakiem. Ten miał nie wyrazić zgody na użycie broni. Według wersji, którą prezentowali członkowie plutonu specjalnego w procesach, które miały miejsce po 1989 r., dowódca Romuald Cieślak uznał, że jego życie i zdrowie było zagrożone, i zdecydował się w obronie własnej użyć

broni. Potem strzelali też jego podwładni. Członkowie plutonu specjalnego mogli się wycofać, postanowili jednak zostać i w dodatku zaczęli strzelać. Oczywiście potem zgodnie twierdzili, że wszystkie strzały oddano na postrach nad głowami górników, czemu przeczą obrażenia, jakich doznali poszkodowani.

Strzały padały przez mniej więcej 20 minut. W olbrzymim zamieszaniu i panującym huku górnicy początkowo nie zauważyli, że użyto ostrej amunicji. Dopiero widok rannych i zabitych uświadomił im skalę zagrożenia. Natychmiast zaczęli się wycofywać, wcześniej odciągnęli postrzelonych kolegów i zabrali ciała sześciu zabitych. Na miejscu śmierć ponieśli: Józef Czekalski, Józef Krzysztof Giza, Ryszard Gzik, Bogusław Kopcza, Zbigniew Wilk i Zenon Zając. Trzech kolejnych zmarło później w wyniku odniesionych ran postrzałowych. Byli to Joachim Gnida, Andrzej Pełka i Jan Stawisiński. Innych 23 górników zostało postrzelonych, a kilkudziesięciu uległo zatruciu gazami.

Płk Jerzy Gruba twierdził potem konsekwentnie, że zabronił użycia broni i nakazał siłom porządkowym wycofać się na pozycje wyjściowe. Jednak skoro nie było rozkazu o otwarciu ognia, to dlaczego o godz. 13.02 płk Wilczyński nakazał „przerwać ogień – wydać polecenie wszystkim dowódcom” i ponowił ten komunikat po kilku minutach?

Jak widać, w tej historii jest wiele pytań, na które już chyba nie uzyskamy odpowiedzi. Pozostaje pamięć o pacyfikacji i jej ofiarach, która trwa do dziś. Pod pomnikiem na Wujku 16 grudnia zapłoną znicze i pojawią się kwiaty. Przyjdą pod niego ludzie, by zadumać się nad tymi tragicznymi wydarzeniami. ■

DR DARIUSZ WĘGRZYN
 ŚLĄSKIE CENTRUM WOLNOŚCI
 I SOLIDARNOŚCI

„Srebrne Skrzydła” wręczone

W sobotnie popołudnie 25 października sala koncertowa MDK „Koszutka” wypełniła się po brzegi seniorami. Tego dnia odbyła się I edycja koncertu „Srebrne Skrzydła”. Jego organizatorami byli Stowarzyszenie „Matuzalem”, z Dorotą Banowicz na czele, Aleksandra Musioł, pełnomocnik prezydenta miasta ds. seniorów, oraz MDK „Koszutka” w Katowicach, którym kieruje dyrektor Lidia Gałęziowska.

Koncert zorganizowano z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora. Był on wspaniałą okazją, by uroczystie uhonorować osoby i instytucje, które z oddaniem i sercem wspierają naszych seniorów. Spotkanie to było świętem wdzięczności, szacunku i wspólnoty – czasem, w którym chcieliśmy podkreślić, jak ważną rolę odgrywają seniorzy w życiu naszego miasta, oraz docenić działania tych, którzy im towarzyszą i niosą wsparcie.

Statuetki „Srebrne Skrzydła” – symbol troski, solidarności i wdzięczności – trafiły do:

■ **prezydenta miasta Katowice Marcina Krupy** – prezydent swoją postawą i decyzjami od lat pokazuje, że troska o seniorów jest jednym z fundamentów polityki społecznej Katowic. Nie tylko wspiera rozwój programów pomocowych i integracyjnych, ale także osobiście patronuje wydarzeniom, które budują więzi międzypokoleniowe i dają seniorom przestrzeń do aktywnego uczestnictwa w życiu miasta;

■ **Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice z naczelnik Małgorzatą Moryń-Trzemişch** – wydział od lat konsekwentnie

i praktycznie działa na rzecz seniorów, tworzy programy wsparcia, kluby seniora, organizuje spotkania integracyjne poprawiające jakość życia starszych mieszkańców Katowic;

■ **Miejskiego Ośrodka Polityki Społecznej w Katowicach, zarządzanego przez dyrektor Annę Trepkę** – MOPS na co dzień pochyla się nad potrzebami seniorów, a jego pracownicy z życzliwością i troską służą im pomocą w rozwiązywaniu codziennych problemów;

■ **Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi w Katowicach kierowaną przez dyrektorkę s. try Wiktoria**, która od wielu lat z wielką pokorą i oddaniem towarzyszy seniorom i chorym, ofiarowując im nie tylko opiekę, ale przede wszystkim serce i duchowe wsparcie;

■ **Rady Seniorów Miasta Katowice pod przewodnictwem pana Tadeusza Oczko** – rada jest centrum środowiska osób starszych w naszym mieście, łączy doświadczenie i mądrość pokolenia seniorów z dynamicznym rozwojem miasta, opiniuje i wspiera działania władz

S. RYBOK

samorządowych i inicjuje własne przedsięwzięcia;

■ **Miejskiego Domu Kultury „Koszutka” w Katowicach** i jego filii – MDK z pasją i ogromnym zaangażowaniem otwiera swoje podwoje przed katowickimi seniorami.

Wręczono również wyróżnienia:

■ **dr Helenie Hrapkiewicz**, która z pasją i oddaniem od wielu lat działa na rzecz seniorów. Dzięki jej zaangażowaniu setki starszych mieszkańców mogły rozwijać swoje zainteresowania i zdobywać nowe umiejętności w uniwersytetach trzeciego wieku;

■ **Ewie Inn** – twórczyni i redaktorki niezależnego portalu informacyjnego w dzielnicy Katowic. Dzięki jej pracy i zaangażowaniu seniorzy nie tylko otrzymują niezbędne informacje, ale także czują się ważną i aktywną częścią wspólnoty;

■ **Pawłowi Gurgulowi** – społecznikowi i przyjacielowi seniorów, od lat aktywnie wspierającemu inicjatywy na rzecz osób starszych.

W drugiej części koncertu wybrzmiały utwory klasycznej muzyki włoskiej w wykonaniu artystów: Leokadii Duży – sopranistki, Andrzeja Sitki – tenora i Andrzeja Filipka – pianisty. Koncert poprowadziły Aleksandra Musioł, pełnomocnik prezydenta ds. seniorów, i Dorota Banowicz, prezes Stowarzyszenia „Matuzalem”. ■

ALEKSANDRA MUSIOŁ
PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA
DS. SENIORÓW

Śląski głos seniorów coraz mocniejszy!

Obywatelski Parlament Seniorów to ogólnopolska reprezentacja osób starszych, która dba o to, by ich potrzeby i pomysły były słyszane tam, gdzie zapadają ważne decyzje. Organizacja wspiera aktywność społeczną seniorów, inicjuje rozwiązania poprawiające jakość życia w dojrzałym wieku i buduje mosty między pokoleniami.

Śląska Delegatura będzie współpracować ze wszystkimi organizacjami świeckimi i religijnymi działającymi na rzecz seniorów w Katowicach i całym województwie śląskim. Delegaci reprezentują różne środowiska senioralne, będą się kontaktować i wykorzystywać szansę wpływania na politykę senioralną.

W delegaturze tego prestiżowego gremium działają przedstawicielki naszego regionu, w tym trzy panie związane z Katowicami: Ewa Piaskowska, Elżbieta Dąbrowska-Seweryn i Małgorzata Groniewska. To dzięki ich zaangażowaniu głos seniorów wybrzmiewa w Warszawie – a nasze miasto realnie współtworzy krajową politykę senioralną. Przewodniczącą Śląskiej Delegatury Zuzannę Geilke z Lublińca wybrano do zarządu ogólnopolskiego Obywatelskiego Parlamentu Seniorów kadencji 2025–2028. ■ **RED**

Informacje o Obywatelskim Parlamencie Seniorów są dostępne na stronie parlamentseniorow.pl

W grudniu obchodzimy Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc. O konieczności kontroli płuc oraz profilaktyki z dr n. med. dr n. hum. Małgorzatą Farnik, specjalistką chorób płuc, nauczycielem akademickim z Katedry i Kliniki Pneumonologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, rozmawia Sławomir Rybok.

W grudniu przypominamy: dbaj o płuca i zdrowie!

→ SŁAWOMIR RYBOK:

Dlaczego choroby płuc, takie jak gruźlica, przewlekła obturacyjna choroba płuc czy rak płuca, nadal stanowią tak poważny problem zdrowotny, mimo postępu medycyny?

DR N. MED. DR N. HUM. MAŁGORZATA FARNIK:

Znaczna część populacji nie wykonuje badań profilaktycznych, nie prowadzi tzw. zdrowego trybu życia, co powoduje pojawienie się problemów zdrowotnych i opóźnienia w rozpoznaniu choroby. Niestety w konsekwencji pojawiają się negatywne skutki – trwale ograniczenie tolerancji wysiłku, niezdolność do pracy lub zależność od otoczenia z powodu powikłań. Schorzenia te się różnią, ale na pewno łącznikiem wielu tych problemów jest palenie tytoniu, a osoby palące często jako uzależnione opierają swoje działania na systemie zaprzeczeń, negując niekorzystne skutki. Gdy występują objawy, starają się ich nie dostrzegać.

Palenie sprzyja rozwojowi POChP (przewlekła obturacyjna choroba płuc), a także rakowi płuca. Oba te schorzenia nieleczone we wczesnych stadiach prowadzą do skrócenia życia chorego. Gruźlica jest chorobą dotyczącą różne grupy społeczne. Jest chorobą zakaźną, na którą łatwiej zachorować w przypadku niedożywienia czy stosowania leków immunosupresyjnych.

→ Jakie objawy powinny nas szczególnie zaniepokoić i skłonić do wizyty u lekarza pulmonologa?

Niepokojące objawy ze strony układu oddechowego to kaszel, duszność, odkrztuszanie wydzieliny, świszczący oddech. Tych objawów nie powinna przede wszystkim bagatelizować osoba, która z punktu widzenia medycznego jest zaliczana do grup ryzyka – dotyczy to palenia tytoniu, występowania częstych infekcji dróg oddechowych, rodzinnego wywiadu występowania astmy, POChP. Duszność może wskazywać na występowanie choroby przebiegającej ze zwężeniem oskrzeli. Wykonanie badań dodatkowych, takich jak spirometria, pozwala na postawienie rozpoznania. W przypadku raka płuca niestety chory długo może nie odczuwać istotnych dolegliwości. Późne objawy, takie jak krwawienie i dolegliwości bólowe, zwykle są obecne w bardzo zaawansowanych stadiach, a wczesne objawy – przewlekły nieproduktywny kaszel – dla wielu osób nie są na tyle uciążliwe, by szukać pomocy medycznej.

By rozpoznać raka płuca, konieczne jest wykonanie badań radiologicznych: RTG klatki piersiowej lub tomografii płuc. Natomiast

obecność objawów takich jak kaszel, krwawienie, duszność i nocne poty może wskazywać na gruźlicę. Jak widać z tych bardzo podstawowych opisów dolegliwości, niektóre objawy występują w różnych schorzeniach i choremu trudno je odróżnić bez pomocy lekarskiej. Warto zapamiętać, że duszność, kaszel i odkrztuszanie to ważne sygnały, by zgłosić się do lekarza, zwłaszcza jeśli jest się osobą palącą.

→ Gruźlica często kojarzy się z chorobą z przeszłości. Czy w Polsce nadal odnotowuje się nowe przypadki i kto jest najbardziej narażony na zakażenie?

Niestety to mit. Zachorowania na gruźlicę w Polsce występują. Dane za 2024 r. wskazują, że rozpoznano ją w blisko 4 tys. nowych przypadków. Jest to wyższa liczba w porównaniu z poprzednimi latami. Zachorowania są rejestrowane przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w Krajowym Rejestrze Zachorowań na Gruźlicę – te dane są widoczne na stronie GUS. Największe narażenie dotyczy osób niezaszczepionych, z obniżoną odpornością, pozostających w bezpośrednim kontakcie z chorym prątkującym, czyli zakażającym.

→ Od lat słyszymy, że palenie papierosów to jeden z głównych czynników ryzyka wielu

chorób płuc. Ale pewnie szkodliwych czynników jest więcej?

Niestety, pomimo wiedzy o szkodliwości palenia nałóg ten jest nadal bardzo rozpowszechniony. Palenie zarówno papierosów klasycznych, jak i elektronicznych podgrzewaczy jest szkodliwe. Dla osób z otoczenia również stanowi ono zagrożenie. Dodatkowo zanieczyszczenie powietrza, spaliny, spalanie biomasy niekorzystnie wpływają na układ oddechowy i organizm człowieka. Rozpoczęliśmy sezon grzewczy, a wraz z niską emisją zaczęliśmy gorszy okres w roku dla zdrowia naszych płuc.

→ Jakie badania profilaktyczne warto wykonywać regularnie?

Decyzja o sposobie przeprowadzenia diagnostyki jest uzależniona od rodzaju schorzenia. Dla wykrycia chorób przebiegających ze zwężeniem oskrzeli, czyli astmy i POChP, wskazane jest wykonanie spirometrii, czyli badania określającego czynność płuc. Badania obrazowe, takie jak RTG klatki piersiowej lub tomografia, są wykonywane w przypadku podejrzenia raka płuca lub gruźlicy. Zawsze pierwszym etapem jest RTG klatki piersiowej. Potem w razie potrzeby lekarz podejmuje decyzję o kolejnym badaniu, czyli tomografii.

Istnieje kilka jej typów, każdy z nich lepiej odpowiada w procesie diagnostyki i monitorowaniu różnych chorób układu oddechowego. Należy pamiętać, że tomografia wiąże się z obciążeniem radiologicznym znacznie większym niż RTG klatki, nie można jej wykonywać bez uzasadnienia medycznego.

→ Co każdy z nas może zrobić na co dzień, aby chronić swoje płuca?

Ważne jest ograniczenie palenia – w każdej postaci jest ono szkodliwe. Niestety, jest społeczna akceptacja dla palenia. Palący często robią to w miejscach publicznych, nie zważając na zakazy, i narażają również innych. Powinniśmy rozmawiać z palącymi bliskimi i motywować ich do rzucenia nałogu. Drugi ważny aspekt to wczesna diagnostyka – lekceważenie objawów nie pomaga. Unikanie rozpoznania to nie unikanie choroby. Wcześniej rozpoznana choroba to ochrona własnych możliwości aktywnego życia, a leczenie można potraktować jako inwestycję w przyszłość. Trzeci krok, jaki możemy wykonać, to szczepić się zgodnie z zaleceniami lekarzy – zwykła infekcja grypowa może uruchomić u osoby predysponowanej (starszej, z wieloma chorobami) kaskadę różnych zdarzeń zdrowotnych, więc warto zabezpieczyć się w ten prosty sposób. ■

NA SKRÓTY PRZEZ INWESTYCJE

ARCHIWUM PRYW. PROF. E. WYŁĘGAŁY

LECZENIE WZROKU NA EUROPEJSKIM POZIOMIE

W Okręgowym Szpitalu Kolejowym w Katowicach powstaje Europejskie Centrum Okulistyki (ECO). To inwestycja wieloletnia, która obejmuje modernizację budynków, zakup wyposażenia, jak również unowocześnianie rozwiązań cyfrowych.

Okręgowy Szpital Kolejowy w Katowicach działa przy ul. Panewnickiej 65. Placówkę tworzą dwa obiekty. Główny gmach szpitala to budynek z 1987 r., pięciokondygnacyjny, ze szklaną fasadą. Placówka zajmuje również zachodnią część Klasztoru Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej – Dom Prowincjonalny w Katowicach z 1971 r.

Oba obiekty były modernizowane w pierwszej dekadzie XXI w. Teraz część ich przestrzeni jest dostosowywana do potrzeb Europejskiego Centrum Okulistyki wraz z podwyższeniem walorów użytkowych.

W sierpniu 2025 r. podpisano umowę z wykonawcą prac. Roboty są prowadzone przy nieprzerwanej obsłudze pacjentów

i działalności placówki. Koszt przedsięwzięcia z pracami projektowymi to 11,6 mln zł. Pieniądze na inwestycję pochodzą przede wszystkim z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego, pod który szpital podlega.

Europejskie Centrum Okulistyki (ECO) ma być wiodącą jednostką w południowej Polsce, specjalizującą się w innowacyjnych metodach diagnostyki i leczenia oczu, w tym leczenia chorób rogówki i przeszczepów rogówek.

Jedną z pierwszych inwestycji tworzących ECO było otwarcie w 2024 r. Centrum Laseroowego Leczenia Oczu. Na jego potrzeby szpital kupił m.in. tomograf komputerowy, ultrasonograf, aparat do diatermii z wyposażeniem, laser diodowy, angiograf szerokokątny, lampę szczelinową i tomograf optyczny. Ponadto zmodernizowano wiatę wjazdową, instalacje wodno-kanalizacyjną i sanitarną, a także dostosowano łazienki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Okręgowy Szpital Kolejowy w Katowicach to specjalistyczna jednostka świadcząca usługi w zakresie okulistyki klinicznej, chirurgii ogólnej i leczenia chorób wewnętrznych. Oddział okulistyki szpitala obchodzi w tym roku 25-lecie powstania.

UNIKATOWA RADIOTERAPIA W KATOWICACH

W Katowicach działa jedyny w Polsce system do radioterapii adaptacyjnej. To kolejny krok ku tworzeniu w mieście warunków do najnowocześniejszego leczenia onkologicznego.

Radioterapia adaptacyjna to metoda leczenia nowotworów, która umożliwia codzienne dostosowywanie planu napromieniania do obrazu guza u pacjenta w czasie rzeczywistym z wykorzystaniem technologii Elekta. Dzięki integracji systemów obrazowania, automatycznej analizie danych i sztucznej inteligencji lekarze mogą precyzyjnie napromieniować guz i jednocześnie oszczędzić zdrowe tkanki, co istotnie zwiększa bezpieczeństwo terapii.

ZIT

Zastosowane w systemie Elekta algorytmy sztucznej inteligencji automatycznie analizują obrazy, wykrywając ewentualne przemieszczenia struktur oraz zmiany objętości tkanek. Lekarze wyjaśniają, że na tej podstawie system automatycznie rekonstruuje kontury, przelicza rozkład dawki i tworzy nowy plan leczenia. Cały proces przebiega w sposób zautomatyzowany i trwa zaledwie kilka minut.

Tę zaawansowaną technologię stosuje się od kilku tygodni w Katowickim Centrum Onkologii (KCO) przy ul. Raciborskiej. Pierwszy pacjent skorzystał z nowej metody leczenia w październiku bieżącego roku, a w listopadzie uroczyście zainaugurowano działanie urządzeń.

Na wzmocnienie możliwości walki z nowotworami szpital otrzymał 61 mln zł z Krajowego Planu Odbudowy, z czego 55 mln to dotacja unijna. Reszta pieniędzy pochodzi z budżetu Województwa Śląskiego. Na razie KCO zrealizowało pierwszą część projektu o wartości 35 mln zł. Kolejne etapy przedsięwzięcia mają zostać wdrożone do połowy 2026 r.

– To kolejny ważny krok w kierunku doskonałości klinicznej oraz poprawy jakości opieki nad mieszkańcami Katowic i całego re-

W SKŁAD NOWOCZESNEGO SYSTEMU WCHODZI:

- pierwsza w Polsce instalacja firmy Elekta,
- tomograf komputerowy do planowania leczenia,
- tomograf komputerowy do brachyterapii,
- urządzenia do brachyterapii,
- aparat do rezonansu magnetycznego,
- mikroskop operacyjny do leczenia pacjentek z nowotworami piersi i dróg limfatycznych.

gionu – skomentował inwestycję KCO Marcin Krupa, prezydent Katowic. Nowoczesny system pozwoli skuteczniej leczyć m.in. nowotwory:

- trzustki,
- pęcherza moczowego,
- szyjki i trzonu macicy,
- prostaty,
- płuc.

Jak podaje Katowickie Centrum Onkologii, szpital jest trzecim ośrodkiem w Europie, który realizuje radioterapię adaptacyjną z wykorzystaniem technologii Elekta. ■ZIT

W BUDYNKU GŁÓWNYM:

- dostosowanie wejścia szpitala dla osób ze szczególnymi potrzebami i remont parteru z dojściem do centralnej rejestracji i izby przyjęć.

W BUDYNKU KLASZTORU:

- modernizacja oddziału okulistycznego na IV piętrze – kompletny oddział pobytu pacjentów z pomieszczeniami pomocniczymi i socjalno-biurowymi, tj.:
  - pokoje pacjentów z łazienkami,
  - pokój zabiegowy,
  - pokój badań,
  - ciemnia z zapleczem,
  - pokój oddziałowej i gabinet profesora,
  - dyżurka pielęgniarek i pokój socjalny,
  - łazienka dla osób niepełnosprawnych,
  - brudownik oraz toalety dla odwiedzających i pracowników.

W GRUDNIU OTWARCIE WIADUKTÓW MIĘDZY BOGUCICAMI A ZAWODZIEM

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) kończy budowę dwóch wiaduktów na ul. Bohaterów Monte Cassino. Obiekty będą gotowe w połowie grudnia bieżącego roku. Wtedy też przeprawa drogowa nad al. Roździeńskiego ma zostać w pełni oddana do użytkowania pieszym, rowerzystom i kierowcom.

Infrastruktura objęta inwestycją to dwa 85-metrowe wiadukty drogowe, oba o szerokości 14 m, z dwumetrowym prześwitem między nimi. W połowie ubiegłego roku rozpoczęła się rozbiórka obiektów, a w ich miejsce powstały dwie nowe konstrukcje z dwupasмовymi jezdniami oraz chodnikiem i ścieżką rowerową. Obok biegnie kładka technologiczna z ciepłociągami, którą wyremontowano.

Przebudowa była spowodowana złym stanem technicznym przeprawy drogowej i dużym stopniem zużycia konstrukcji. Nowe wiadukty w czteroprzęsłowym układzie wykonano m.in. z ponad 100 prefabrykowanych belek strunobetonowych.

Materiały użyte do wykonania wiaduktów:

- 104 belki prefabrykowane,
- ok. 2500 m sześć. betonu,
- ok. 450 t stali zbrojeniowej.

Realizacja inwestycji jest na ostatniej prostej. – Planowany termin zakończenia prac budowlanych to 15 grudnia 2025 r. Przywrócenie ruchu na nowych obiektach przewidziano tego samego dnia – mówi starszy specjalista Marcin Twardysko, odpowiedzialny za komunikację z mediami w katowickim oddziale GDDKiA.

Według stanu zaawansowania prac budowlanych z drugiej połowy listopada bieżącego roku do realizacji pozostało:

- wykonanie nawierzchni jezdni na wiaduktach i dojazdach,
- wykonanie izolacji kap chodnikowych,
- rozbiórka kładki tymczasowej,

MATERIAŁY UŻYTE DO WYKONANIA WIADUKTÓW:

104 belki prefabrykowane,

ok. 2500 m sześć. betonu,

ok. 450 t stali zbrojeniowej.

- wykonanie oznakowania,
- wykonanie ciągów pieszych pod obiektem,
- uformowanie skarp i nasypów,
- prace porządkowe.

W związku z rozpoczęciem w listopadzie demontażu kładki tymczasowej piesi mogą już poruszać się nowym chodnikiem na wiadukcie, położnym od strony centrum Katowic.

Przebiegająca pod wiaduktami al. Roździeńskiego pozostawała przejezdna przez cały czas trwania inwestycji, choć prace wymagały zmian w organizacji ruchu. Nowe obiekty mają zapewnić bezawaryjne funkcjonowanie na kolejne dziesięciolecia.

Wartość inwestycji to blisko 25 mln zł. Pieniądze pochodzą ze środków budżetowych będących w dyspozycji GDDKiA. ■ ZIT

Dobre informacje dla rowerzystów w Szopienicach

Zakończyły się roboty budowlane przy kolejnej inwestycji rowerowej – w Szopienicach powstała niespełna kilometrowa droga, która łączy się z istniejącymi już trasami i poprawia bezpieczeństwo rowerzystów oraz pieszych.

– Katowicka sieć infrastruktury rowerowej stale się powiększa. Jej długość przekracza już 200 km. Konsekwentnie łączymy istniejące odcinki, tworząc coraz bardziej spójną i funkcjonalną infrastrukturę. Dzięki temu mieszkańcy i mieszkańcy mogą przemieszczać się po mieście rowerem szybciej, wygodniej i przede wszystkim bezpieczniej – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic.

Wybudowany właśnie blisko kilometrowej długości odcinek infrastruktury rowerowej został poprowadzony wzdłuż ul. Morawa, pomiędzy skrzyżowaniami z ulicami Brynicy i Sosnowiecką. Nowa droga łączy istniejące odcinki wzdłuż tych dwóch ulic, tworząc spójny, całkiem spory fragment sieci. Dzięki niej rowerzysta może przejechać przygotowaną dla niego trasą od stawu Morawa aż do Doliny Trzech Stawów lub w kierunku Giszowca, gdzie po krótkiej przejażdżce w ruchu ogólnym dotrze do początku велоstrady. – Obok drogi rowerowej są teraz wyremontowane chodniki, a tam, gdzie uwarunkowania przestrzenne na to nie pozwalały, wybudowano drogi dla pieszych i rowerów. Ponadto w rejonie przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych zamontowano oświetlenie led, by poprawić widoczność, a tym samym bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu – mówi Agnieszka Dutkiewicz, dyrektor ds. budowy infrastruktury technicznej w spółce Katowickie Inwestycje S.A.

Zakres prac objął też przebudowę skrzyżowania ulic Morawa, Brynicy, Kantorówny i Przelotowej, budowę kanału technologicznego, przebudowę zatoki autobusowej, sygnalizacji świetlnej oraz kanalizacji deszczowej. Obecnie trwa procedura odbiorowa i prace porządkowe. Umowny termin wykonania zadania to koniec grudnia. Wartość inwestycji to ok. 4 mln zł.

Powstają projekty dla nowych dróg

Trwa projektowanie kolejnych trzech odcinków w różnych rejonach miasta. Pierwszy (1 km) będzie poprowadzony wzdłuż ulic Pukowca i Żeliwnej i połączy Osrodek Bugla z istniejącymi już drogami rowerowymi. Drugi (ok. 1,8 km) ma prowadzić wzdłuż ulic Armii Krajowej i Piotrowickiej, od skrzyżowania ulic Armii Krajowej i Jankego do skrzyżowania ulic Piotrowickiej, Słupskiej i Poleskiej. Trzeci (niespełna 1 km) to połączenie tras rowerowych nr 2 i nr 122 oraz przystanku kolejowego Kokociniec. Zostanie zaprojektowana droga dla rowerów wraz z ciągiem pieszym, planowana jest także przebudowa ul. Szadoka.

13 firm chce wybudować drogę rowerową wzdłuż Francuskiej

Nowy droga dla jednośladow ma zostać zrealizowana również wzdłuż ul. Francuskiej. Mowa tu o brakującym odcinku między lotniskiem Muchowiec a ul. Damrota. Będzie miał on długość ok. 1 km i połączy istniejące już trasy, m.in. tę wzdłuż lotniska, która prowadzi w kierunku велоstrady łączącej Brynow z Giszowcem. Na prawie całej długości droga będzie odseparowana od ruchu pieszych. Wyjątkiem będzie mniej więcej 200-metrowy odcinek w rejonie autostrady A4, gdzie powstanie wspólna droga dla pieszych i rowerów. Obecnie trwają prace komisji przetargowej związane z analizą złożonych ofert i wyborem wykonawcy.

Inwestycje wzdłuż ul. Morawa oraz w ciągu ul. Francuskiej są realizowane w ramach projektu „Katowicka infrastruktura rowerowa – wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej”, w konkursie w ramach Priorytetu III. Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności, Działanie FESL.03.02 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska – ZIT (Subregion Centralny). ■ RED

Wyremontuj i zamieszkaj

M. MALINA

Jak aplikować?

Wnioski o najem należy składać w Urzędzie Miasta Katowice od 1 do 12 grudnia.

Szczegółowe informacje, lista lokali oraz numery kontaktowe są dostępne na stronie katowice.eu

w zakładce

Dla mieszkańca / Zamieszkaj w Katowicach / Wolne lokale mieszkalne

W Katowicach rozpoczęła się kolejna, XXIV edycja programu „Mieszkanie za remont”, który pozwala wynająć lokal miejski na preferencyjnych warunkach w zamian za przeprowadzenie w nim remontu. W tym roku miasto oferuje 30 mieszkań o powierzchni od 22 do 77 m kw., zlokalizowanych m.in. w Śródmieściu, Ligocie, Szopienicach, Załężu i Koszutce.

– Od wielu już lat program „Mieszkanie za remont” stanowi jeden z filarów katowickiej oferty mieszkaniowej. Stworzono go z myślą o osobach, które nie mogą sobie pozwolić na zakup mieszkania ani nie kwalifikują się do zamieszkania w lokalu komunalnym. To też duża szansa dla tych, którzy

marzą o własnym kącie, ale z różnych przyczyn nie chcą brać kredytu. Co istotne, mieszkania znajdujące się w budynkach z udziałem miasta można po minimum pięciu latach zamieszkiwania wykupić na preferencyjnych warunkach. Do tej pory w ramach programu wynajęto już blisko 630 mieszkań – mówi

Marcin Krupa, prezydent Katowic. – O popularności programu „Mieszkanie za remont” najlepiej świadczy zainteresowanie, które w każdej edycji znacznie przewyższało liczbę dostępnych lokali – dodaje prezydent.

Zakres prac remontowych różni się w zależności od lokalu. Czynnosc wynosi od 3,89 zł do 9,51 zł za m kw., a osoby wykonujące remont są zwolnione z czynszu oraz kaucji na czas jego trwania.

Aby złożyć wniosek, trzeba spełnić kryterium dochodowe. Dla gospodarstwa jednoosobowego jest to dochód w wysokości od

2818,36 zł do 7515,64 zł. W przypadku gospodarstwa wieloosobowego dochód na jedną osobę musi się mieścić w przedziale od 1878,91 zł do 4885,17 zł.

Wnioskodawcy nie mogą mieć zaległości z tytułu najmu czy bezumownego zajmowania lokalu. O kolejności kwalifikacji decyduje system punktowy, w którym uwzględnia się m.in. metraż dotychczas zajmowanego mieszkania, liczbę osób w gospodarstwie domowym, posiadanie dzieci, niepełnosprawność czy długość zamieszkiwania w Katowicach. ■JG

Superbet Spodek Super Cup 2026 powraca!

Już 6 stycznia 2026 r. hala Spodka ponownie zamieni się w centrum piłkarskich emocji. Trzecia edycja największego turnieju halowego w Polsce zapowiada się jako spektakularne widowisko łączące futbol, show oraz atmosferę, która co roku przyciąga tysiące kibiców.

Na parkiecie Spodka zobaczymy osiem profesjonalnych drużyn, w tym m.in. GKS Katowice, Górnik Zabrze, Wiecystą Kraków, ROW 1964 Rybnik, Wiarę Lecha, JKS Jarosław, Wisłokę Dębica oraz reprezentację Polski w socca.

Wśród zapowiedzianych zawodników pojawią się znane nazwiska: Bartosz Nowak, Borja Galán, Arkadiusz Jędrych (GKS Katowice), Paweł Olkowski, Lukáš Ambros, (Górnik Zabrze), Michał Pazdan i Carlitos (Wiecysta Kraków), a także reprezentanci Polski w socca – Bartłomiej Piórowski, Jakub Hat i Paweł Grzywa. O oprawę sędziowską zadbają Szymon Marciniak oraz Michał Liskiewicz.

Organizatorzy zapowiedzieli również mecz pokazowy, który połączy trzy światy: sport, internet i muzykę. Na boisku zobaczymy Su-

per Team złożony z influencerów i twórców sportowych (m.in. ekipy Dzikich Knurów, byłych zawodników GKS-u Katowice, Górnik Zabrze i Lecha Poznań), Reprezentację Byłych Reprezentantów Polski z takimi legendami jak Maciej Szczesny czy Marek Citko, a także Drużynę Artystów Polskich, w której zagrają m.in. Piotr Zola Szulowski, Rafał Mroczek i Przemysław Cypriański.

Nie zabraknie też atrakcji dla najmłodszych – rozbudowanej strefy Fun Mix, gdzie dzieci będą mogły spróbować swoich sił na miniboisku z bandami led, spotkać piłkarzy, zdobyć autografy i wziąć udział w sportowych zabawach prowadzonych przez Gabora.

– Superbet Spodek Super Cup to nie tylko rywalizacja na boisku. To wydarzenie, które łączy zawodowców, kibiców i rodziny w jednym miejscu – w hali, która od lat jest symbolem sportowych emocji – mówi Grzegorz Górski, organizator turnieju. ■KK

Więcej na spodeksupercup.pl.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

→**MACIEJ SZCZAWIŃSKI:** Przede wszystkim pragnę najserdeczniej pogratulować zaszczytnej nagrody i wyróżnienia. To kolejne dowody uznania dla Pani osobowości i osiągnięć artystycznych, które nierozdzielnie wiążą się z Zespołem Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia”.

PROF. DR HAB. ANNA SZOSTAK-MYRCZEK: Bardzo dziękuję za te serdeczne słowa. To wyróżnienie jest dla mnie niezwykle ważne właśnie dlatego, że tak mocno wiąże się z historią Cameraty Silesii i wszystkimi osobami, które ją tworzą. Każdy taki gest uznania odbieram jako potwierdzenie wspólnej drogi – mojej i zespołu.

Katowice rzeczywiście są dla nas przestrzenią szczególną, i to na wielu poziomach. Od 2004 r. Camerata działa już jako instytucja kultury pod patronatem Miasta Katowice, a od dwóch lat – we współprowadzeniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co daje nam stabilność i poczucie, że możemy z pełnym spokojem pracować i rozwijać się artystycznie. A przecież Katowice to nie bez powodu Kreatywne Miasto Muzyki UNESCO, często nazywane muzyczną stolicą Polski. To tu tworzyli i pracowali wielcy kompozytorzy: Henryk Mikołaj Górecki, Witold Szalonek, Wojciech Kilar, Ryszard Gabryś... Miałam ogromny zaszczyt współpracować z każdym z nich. Camerata od początku była otwarta zarówno na muzykę dawną, jak i na najnowsze kompozycje – niejedna z nich powstała specjalnie z myślą o naszym zespole. Takie zaufanie, taka bliskość z kompozytorem tworzą wartość, którą czasem z odrobiną patosu można nazwać uskrzydleniem.

→**Myślę, że istotny dla Pani działań w tych katowickich kontekstach był również fakt istnienia tutaj NOSPR...**

Zdecydowanie tak. Szczególnie okres, gdy NOSPR kierowała wybitna, niezwykle ważna dla naszej kultury Joanna Wnuk-Nazarowa, był dla nas czasem intensywnego rozwoju. Mogliśmy uczestniczyć w premierach najważniejszych polskich utworów, ale także wykonywać muzykę dawną i współczesną z artystami światowej klasy, którzy chętnie przyjeżdżali właśnie do Katowic. To był piękny, bardzo inspirujący etap.

→**Pani Dyrektor, Koryfeusz – przewodnik. To on wyznacza kierunek, nadaje ton. Czy polska muzyka ma dzisiaj takich przewodników? Czy ich w ogóle potrzebuje?**

To bardzo ciekawe pytanie, choć dotyczy już sfery mocno ogólnej. W przypadku kompozytorów przewodnictwo wyraża się w wyznaczaniu własnych dróg, szukaniu nowych brzmień, otwieraniu kolejnych przestrzeni. Dyrygent natomiast z natury pełni funkcję przewodnika – bez niego nie ma zespołu. Od początku moją ideą było to, by grupa solistów, zachowując pełnię swojej indywidualności, tworzyła jednocześnie coś wspólnego. Inaczej się po prostu nie da. Taka jest istota naszej pracy. W czasie próby czy występu dyrygent wyznacza wspólny kierunek, a za tym idzie cała subtelną „chemią” zestrzajania osobowości, równowagi między wolnością a dys-

GŁOS

przygoda, wrażliwość, tajemnica

Rozmowa z prof. dr hab. Anną Szostak-Myrczek, wykładowczynią na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego, dyrektorką i dyrygentką zespołu Camerata Silesia, laureatką nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej 2025 w kategorii „Osobowość roku”.

cypliną. To temat, o którym można by długo mówić – i który mnie niezmiennie fascynuje.

→**Co zatem definiuje tożsamość Cameraty? Przede wszystkim?**

Od samego początku, 35 lat temu, wiedziałam, że chcę stworzyć zespół złożony z silnych osobowości, który w różnych stylach potrafi zabrznieć jak jeden organizm. W naszym repertuarze jest muzyka dawna, współczesna, romantyczna, ale też projekty bardziej rozrywkowe czy crossoverowe. Chodzi o elastyczność – o to, by móc pracować twórczo i profesjonalnie w wielu obszarach.

→**Ludzki głos, materia, w której Pani pracuje, to – jak rozumiem – nieustanna przygoda?**

Głos jest jak człowiek – zawsze niepowtarzalny. Łączy się z fizjologią, psychiką, osobowością... i z czymś jeszcze, czego nie da się do końca wyjaśnić. Dlatego ta praca nigdy się nie nudzi. Przygoda zaczyna się także wtedy, gdy wchodzimy w nowe dzieła, próbujemy zrozumieć wrażliwość kompozytora, czy to renesansowego, czy barokowego, i przenieść ją w świat współczesnego odbiorcy. Dla mnie najważniejsze jest skupienie: uważne czytanie nut, wsłuchiwanie się w intencję twórcy. Szanując ją, trzeba jednocześnie budować własną interpretację – opartą na własnej wrażliwości. Nie da się dyrygować czymś, czego się nie czuje. Bo muzyka jest przede wszystkim sztuką porozumienia, a każdy koncert, każda interpretacja to nowe spotkanie – z kompozytorem, ze słuchaczami i z samą sobą. ■

Sukcesy Cameraty Silesii w latach 2015–2025

- zespół wykonał 460 koncertów
- Camerata występowała w wielu krajach: Ukraina (Lwów), Austria (Wiedeń), Anglia (Londyn), Niemcy (Berlin, Wetter), Gruzja (Tbilisi), Czechy (Ostrawa), Luksemburg, Belgia (Bruksela)
- zespół wydał 58 płyt
- Zespół Śpiewaków Miasta Katowice otrzymał wiele nagród, m.in.:
  - Odznakę Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej” w 2015 r.
  - Nagrodę Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego za 25-letnią działalność zespołu w 2015 r.
  - Perłę Honorową w dziedzinie kultury za wybitne osiągnięcia zespołu w 2016 r.
  - Kryształowy Laur Umiejętności i Kompetencji w 2018 r.
  - nagrodę Fryderyk 2020 w kategorii „Album roku muzyka chóralna” za płytę „Camerata Silesia sings Silesian Composers vol. 1”
  - nagrodę Fryderyk 2021 w kategorii „Album roku muzyka chóralna” za płytę „Przez łzy / Tearfully”
  - nagrodę Fryderyk 2022 w kategorii „Album roku muzyka chóralna” za płytę „Words of Mystery. Music for Choir and Cello”
  - nagrodę Fryderyk 2023 w kategorii „Album roku muzyka chóralna” za płytę „Górecki: Folk Songs”
  - nagrodę Śląski Szmaragd 2023 za szczególne osiągnięcia w dziedzinie ekumenizmu, tolerancji, pojednania między narodami i integracji europejskiej
  - nagrodę Feniks 2024 za płytę „Christus vincit – Camerata Silesia sings Paweł Łukaszewski” w kategorii „Muzyka chrześcijańska klasyczna / współczesna”
  - nagrodę Fryderyk 2025 w kategorii „Album roku muzyka chóralna” za płytę „Witold Szalonek: Pieśni o Śląsku”
  - nagrodę Fryderyk 2025 w kategorii „Album roku klasyka – crossover” za płytę „Tęskni dzioucha do syneczka – Songs of Silesian Uprisings”
  - nagrodę Fryderyk 2025 w kategorii „Album roku muzyka koncertująca” za płytę „Witold Szalonek: Connections”.

Fokus & Rahim

„Od ZET do A. 25 lat” – cała nasza historia

Katowice – miasto, w którym wszystko się zaczęło: pierwsze rymy, pierwsze bity, pierwsze koncerty. Minęło ponad 25 lat, odkąd Fokus i Rahim są na scenie. Z tej okazji powstaje jubileuszowy koncert – podsumowanie całej dotychczasowej drogi. To nie tylko powrót do korzeni, ale przede wszystkim przekrój ich twórczości. I nie może się odbyć nigdzie indziej, tylko w samym sercu Śląska.

Paktofonika, PFK Kompany, Pijani Powietrzem, Pokahontaz – różne składy, różni ludzie, różne brzmienia, ale jeden wspólny mianownik: przekaz. W grudniową, poświęconą sobotę zabrzmią numery, które znaczą na pamięć. Wersy, które kiedyś coś w Was poruszyły. Ale nie zabraknie też zaskoczeń – nowej nuty i wyjątkowych gości.

Ponad trzy godziny muzyki na żywo. Utwory z większości albumów: „Renesans”, „Reset”, „Reversal”, „Rekontakt”, „Prewersje”, „Podróże po amplitudzie”, „Alfa i Omega”, „Receptura”, „Archiwum Kinematografii”, „Zawieszeni w czasie i przestrzeni” – aż po „Kinematografię”.

– Przede wszystkim będziemy w stanie pokazać prawie cały nasz materiał. Historycznie przejdziemy przez kilka epok – i w naszym życiu, i w naszej twórczości, i przez kilka pokoleń naszych słuchaczy – mówi Fokus. – Ten koncert pokaże, że Fokus i Rahim to nie tylko Paktofonika i „Kinematografia” – dodaje Rahim.

– Ten wyjątkowy koncert jest dla was! Dla tych wszystkich, którzy są z nami od pierwszych płyt, a także dla tych, którzy dołączyli po drodze albo i całkiem niedawno. To będzie powrót do korzeni, szacunek dla historii, gatunku i świadoma kontynuacja drogi, którą obraliśmy wiele lat temu. Wspólne spojrzenie wstecz, żeby raz jeszcze powiedzieć: byliśmy, jesteście i wciąż mamy coś do powiedzenia – tak zapowiadają ten koncert Fokus i Rahim.

Ćwierć wieku na scenie to powód do świętowania. Dlatego na ten wyjątkowy jubileuszowy koncert Fokus i Rahim zaprosili artystów i przyjaciół, których przez lata spotykali na swoich muzycznych drogach. Na scenie pojawią się m.in. Grubson, Gutek, Abradab, donGURALesko, Sot, Śliwka Tuitam, Kleszcz i Zbuku. Każdy z zaproszonych artystów to osobna historia i inna energia, ale wszystkich łączy wspólny mianownik – muzyka i szczerłość przekazu. ■

PAWEŁ FABJAŃSKI

Bilety już w sprzedaży:
eventim.pl/campaign/25-lat-paktofonika/?affiliate=NTN
27 grudnia 2025 r. | MCK Katowice
Organizator: notethenote

Żywa Biblioteka: wyjątkowa okazja do rozmowy bez barier

MDK przy ul. Markiefki 44a zamieni się w przestrzeń niezwykłych spotkań. 8 grudnia w godz. 9.00–15.00 będzie można „wypożyczyć” Żywą Książkę – osobę, która na co dzień mierzy się z wykluczeniem lub stereotypami.

W ramach wydarzenia uczestnicy będą mogli porozmawiać z aż 30 Żywymi Książkami z różnych środowisk. Na liście „tytułów” znajdują się m.in. osoba z doświadczeniem uzależnienia od alkoholu, weganka, ksiądz, osoba z porażeniem mózgowym, uchodźca z Jemenu, kobieta poruszająca się na wózku, osoba wspierająca migrantów i uchodźców, a także osoby po kryzysach zdrowia psychicznego czy z doświadczeniem bezdomności. Każda z Żywych Książek jest gotowa do otwartej rozmowy, dzielenia się swoją historią oraz odpowiadania na pytania, które często trudno zadać w codziennych sytuacjach.

Żywa Biblioteka tworzy bezpieczną przestrzeń opartą na szacunku, ciekawości i uważnym słuchaniu. Ideą wydarzenia jest przełamywanie uprzedzeń i budowanie zrozumienia poprzez bezpośredni kontakt – spotkanie twarzą w twarz, które pozwala dostrzec człowieka. Uczestnicy mogą pytać o wszystko, co pomoże im lepiej zrozumieć doświadczenia drugiej strony, a tym samym poszerzyć własne spojrzenie na różnorodność społeczną. ■ MM

Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny. Grupy zorganizowane są proszone o wcześniejsze zgłoszenie udziału pod adresem piwowarczyk.janina@wp.pl.

ZROBILI ZDJĘCIA I WYGRALI

Jury konkursu „Katowice w obiektywie”, składające się z przedstawicieli Wydziału Promocji Urzędu Miasta Katowice i Związku Polskich Artystów Fotografików Okręgu Śląskiego, wskazało 30 zdjęć, które zostaną zaprezentowane na wystawie w Galerii Katowice przy ul. Dąbrowskiego 2. Fotografie wybrano spośród 206 prac przyjętych do konkursu.

– Cieszę się, że tak licznie odpowiedzieli Państwo na nasze zaproszenie do udziału w tegorocznym konkursie. Hasło „Dzielnica – moja mała ojczyzna” zachęcało do spacerów po terenach, które dobrze znamy – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic. – Państwa prace pokazały, jak wiele dzieje się w Katowicach, jak bardzo zmienia się krajobraz naszych dzielnic – dodaje prezydent.

Otwarcie wystawy w siedzibie Śląskiego Okręgu ZPAF przy ul. Dąbrowskiego 2 zaplanowano na środę, 3 grudnia, na godz. 18.30.

– Na wernisażu prac spotkamy się już po raz 16. Każdego roku z początkiem grudnia Galerię Katowice odwiedzają uczestnicy konkursu z rodzinami, sympatycy ZPAF-u, i wiele osób, które interesują się życiem kulturalnym naszego miasta. Mam nadzieję, że teraz będzie podobnie – mówi Łukasz Gawroński, naczelnik Wydziału Promocji Urzędu Miasta Katowice. – Chciałbym, abyśmy znowu mogli wspólnie przekonać się o tym, jak mieszkańcy widzą Katowice przez pryzmat aparatu fotograficznego. Zapraszamy!

– 3 grudnia poznamy laureatów tegorocznego konkursu i przedstawimy zdjęcia, które zrobiły na komisji największe wrażenie – dodaje Arkadiusz Ławrywianiec, prezes Okręgu Śląskiego ZPAF-u..

Dwie prace, które zyskały największe uznanie jury, otrzymają nagrody pieniężne (1,8 tys. zł i 1,2 tys. zł), a autor trzeciego miejsca – zaproszenie do udziału w kursie fotograficznym organizowanym przez ZPAF. ■ MH

Wspomnienie o Barbarze Ptak

Trudno żegna się kogoś, kto kochał życie tak mocno jak Barbara Ptak. Swoją miłością do życia obejmowała męża Stanisława, z którym spędziła ponad 50 lat aż do jego śmierci, córkę Beatę, wnuczki, a także pracę. Powiedzieć bowiem, że praca była jej pasją, to nic nie powiedzieć.

Podczas tworzenia kostiumów i scenografii kreowała autonomiczne światy i w pewnym sensie zmieniała ten zewnętrzny, szary świat w lepsze, barwniejsze i intensywniejsze miejsce. Tym trudniej jest wspominać taką osobowość, gdyż wspomnienia z czasem blakną, a Barbara Ptak była tak wyrazista, że z pewnością nie da się zatrzeć w pamięci.

Jako kostiumografka brała udział w tworzeniu ponad 80 filmów. Spośród nich cztery, do których zaprojektowała kostiumy, otrzymały nominacje do Oscara: „Nóż w wodzie” (1963), „Faraon” (1966), „Ziemia obiecana” (1975) oraz „Noce i dnie” (1976). Współpracowała m.in. z Kazimierzem Kutzem, Januszem Majewskim, Jerzym Antczakiem, Andrzejem Wajdą i Jerzym Kawalerowiczem, podbijając świat filmu pracowitością i talentem.

Do dorobku artystki należą również kostiumy i (w mniejszym stopniu) scenografie do ok. 130 realizacji teatralnych, również Teatru Telewizji. W ciągu swej kilkudziesięcioletniej kariery artystka współpracowała z różnymi placówkami kulturalnymi w Polsce, m.in. Operetką Śląską w Gliwicach, Teatrem Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, Operą Śląską w Bytomiu, Teatrem Bagatela w Krakowie, Teatrem Polskim w Bielsku-Białej, Teatrem Zagłębia w Sosnowcu, Teatrem na Woli w Warszawie, Teatrem Nowym w Zabrzu, Teatrem Powszechnym w Łodzi, Teatrem Wybrzeża w Gdańsku, Teatrem Rozrywki w Chorzowie, Teatrem im. Jana Kochanowskiego w Opolu, Operą Nova w Bydgoszczy.

Stworzyła również kostiumy do dwóch spektakli operowych we Włoszech: „L'Ape musicale” i „Don Giovanni”. W 1963 r. otrzymała w Berlinie nagrodę ministerialną za nadzwyczaj oryginalne kostiumy do sztuki „Planeta miłości” („Planet der Verlieben”) G. Natchinskiego, wystawianej w teatrze w Wittenberdze.

Jej osobowość wymykała się wszelkim schematom. Być może dlatego z łatwością udawało jej się w projektowanych kostiumach godzić prawdę historyczną z fantazyjną atrakcyjnością, przyciągającą oko widza. Zawsze doskonale przygotowana, z solidnym zapleczem merytorycznym, bawiła się konwencjami, zachowując przy tym szacunek dla źródeł historycznych. Henryka Wach-Malicka w laudacji z okazji 90. urodzin Barbary Ptak określiła ją mianem „współtwórczyni urody i nastrojów największych polskich przebojów ekranowych”. Fraza ta trafia w sedno twórczości Barbary

Ptak, która do precyzyjności dokładała sobie tylko właściwą dawkę fantazji, czyniąc kadry synestezyjną uczcą dla zmysłów.

Andrzej Wajda, wspominając pracę przy „Ziemi obiecanej”, wielokrotnie podkreślał,

**Barbara Ptak
nie знаła kompromisów,
nie zadowalała się tańszymi
zamiennikami ani realizacją
masową. Nie czyniła tak
jednak ani dla zaspokojenia
własnych artystycznych
ambicji, ani z powodu
zwykłego uporu,
lecz z szacunku dla postaci
– każda z nich zasługiwała
na indywidualne podejście**

że Barbara Ptak pomogła mu „zobaczyć postaci”. W przypadku tekstu tak złożonego jak powieść Władysława Reymonta wielowymiarowość postaci mogłaby się rozplątać w nadmiarze szczegółów, jednak kostiumografka stworzyła wizję spójną i wielowarstwową jednocześnie, podkreślając osobowość bohaterów, a przy tym unikając wpisywania ich w szablon.

Pracy nad kostiumami poświęcała nie tylko swój czas zawodowy, ale przede wszystkim życie, często całe lata życia. Obecna na planie filmowym, czuwała nad każdym szczegółem, osobiście doglądając prac oraz szukając rozwiązań w kryzysowych sytuacjach.

Barbara Ptak nie znała kompromisów, nie zadowalała się tańszymi zamiennikami ani realizacją masową. Nie czyniła tak jednak ani dla zaspokojenia własnych artystycznych ambicji, ani z powodu zwykłego uporu, lecz z szacunku dla postaci – każda z nich zasługiwała na indywidualne podejście. Projektując kostiumy, chciała nie tylko podkreślić urodę aktorek, które miały je nosić, ale także wydatnić osobowość kreowanych przez nie postaci. W ten sposób odrywały się one od kart scenariusza, nie tylko były nośnikami infor-

A. WOLCZYŃSKA-ZMIĘTY

macji o fabule, ale też jako pełnowymiarowe osoby tworzyły głęboką więź z widzami. Jako dowód niech posłużą słowa Henryki Wach-Malickiej: „Oj, co do tego, że pani Basia żyć lubi i umie, nie ma wątpliwości. Ozdoba każdej gali, dusza towarzystwa, niestrudzona propagatorka odwagi w modzie. Zawsze w doskonałym humorze, zawsze skora do artystycznych wyzwania. Tylko czasem załazi za skórę dyrektorom teatrów albo kierownikom filmowych produkcji, gdy nie zgadza się na półśrodki, bo »tak jest oszczędniej«. Wtedy ze ślicznej i łagodnej pani Basi wychodzi harda i bezwzględna pani Barbara. I to jest jedyny moment, gdy Ptakowa (właśnie tak, żadnych tam poufalości) krzyczy. Nawet na Andrzeja Wajdę krzyczała, gdy zgodził się nieopatrnie z zaopatrzeniowcem, żeby tłum szwaczek odziać w jednakowe kaftaniki. – No, w życiu bym na to nie pozwoliła – zapala się jeszcze po latach – żeby te kobiety »upokorzyć«, nawet na ekranie! Były biedne i głodne, ale chciały się podobać. Koszulki ozdabiała; własnoręcznie je wyszywała. To nie moja fanaberia, to fakt, potwierdzony materiałem dowodowym; rysunkami i zdjęciami z tamtych czasów!” (Henryka Wach-Malicka, „Scenografica, której żaden

reżyser nie podskoczył”, „Dziennik Zachodni” z 17 kwietnia 2020 r.).

Barbara Ptak znała swoją wartość, a także wiedziała, jak ciężka i niedoceniana bywa praca kostiumografki. Swoją determinacją doprowadziła do powstania Muzeum Barbary i Stanisława Ptaków, czyli wystawy stałej Działu Teatralno-Filmowego Muzeum Historii Katowic. W ten sposób nie tylko podsumowała swój olbrzymi wkład w historię teatru i kina, ale również oddała hołd wszystkim kostiumografkom i kostiumografom, często zapomnianym bądź pozostawianym poza obiektywem kamery. Muzeum Barbary i Stanisława Ptaków jest jednym z wielu dowodów na to, jak bardzo dla Barbary Ptak liczył się człowiek. Człowiek pojmowany jako istotna, wielowymiarowa całość. Wystawa bowiem przez pryzmat życia Barbary i Stanisława prezentuje historię teatru i filmu, pokazuje, że nie ma historii kultury bez historii konkretnego człowieka, nie ma konkretnego dzieła bez konkretnego życia. I my dziś tego człowieka, który żył w pełni i którego dzieła pozostaną na długo żywe, z wielkim bólem żegnamy. ■

**PRACOWNICY DZIAŁU
TEATRALNO-FILMOWEGO
MUZEUM HISTORII KATOWIC**

Ponad 25 scen, liczne warsztaty, koncerty, spotkania z inspirującymi ludźmi z całego świata oraz tysiące uczestników i uczestniczek. Brzmi jak opis kultowego festiwalu muzycznego? Z małym wyjątkiem – pierwsze skrzypce będzie grała nauka. Już po raz dziewiąty w Katowicach odbędzie się największy festiwal popularnonaukowy w Polsce i jeden z największych w Europie, w którym co roku bierze udział blisko 3 tys. naukowców i naukowczyń występujących przed ponad 70-tysięczną publicznością. Robi wrażenie? A to dopiero początek.

Na wstępie coś, co już teraz warto zapamiętać albo (dla pewności) wpisać w kalendarz – 9. Śląski Festiwal Nauki Katowice odbędzie się w dniach 6-8 grudnia 2025 r. w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach.

Znasz już datę i miejsce, więc pora na kolejną sprawę – co tak właściwie będzie się w tych dniach działo? Z całą pewnością zgodnie z hasłem tegorocznej edycji festiwalu – „Eksperymentuj!” – będziemy podążać właśnie tą drogą.

Chcemy zaprosić Cię do świata, w którym samodzielne poszukiwanie wiedzy i otwartość na nowe doświadczenia mogą być początkiem świetnej przygody – trwającej dłużej niż jeden grudniowy weekend. Przecież badanie, próbowanie i poszukiwanie odpowiedzi to domena nie tylko naukowców i naukowczyń, ale również każdej i każdego z nas!

Program Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice pełen znanych hitów. Nie zabraknie też nowości

Głównym celem Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice jest promowanie wiedzy i nauki w przystępny sposób. Wydarzenie odbywa się od 2016 r., a my niezmiennie staramy

Spotkajmy się na Śląskim Festiwalu Nauki

Dasz się zaprosić do świata pełnego eksperymentów? Śląski Festiwal Nauki Katowice ma do niego klucz.

się zaskoczyć uczestników i uczestniczki czymś nowym. Nie inaczej jest i tym razem.

Oprócz atrakcji i formatów znanych z poprzednich edycji w tym roku dowiesz się więcej o najpopularniejszych badaniach oraz przyjrzyj się bliżej eksperymentowaniu z materiałami, zmysłami, a nawet świadomością.

Porozmawiamy o tym, co ważne, nowe, ciekawe. Dotkniemy różnych obszarów wiedzy: medycyny i zdrowia, nauk humanistyczno-społecznych, nauk ścisłych, techniki, sztuki, przyrody oraz kultury fizycznej. Będziemy eksperymentować, bawić się nauką, a nawet... tworzyć eliksiry, malować na szkle i ćwiczyć jogę śmiechu.

Pojawi się kilka nowych stref specjalnych: science fiction, filmowa, badań profilaktycznych czy Gabinet Planowania Przyszłości. Wspólnie będziemy mogli przekroczyć próg laboratorium psychologicznego, które stanie się domem ważnych i ciekawych badań z zakresu tej dziedziny nauki.

Do zobaczenia na 9. Śląskim Festiwalu Nauki Katowice! ■ **ORG**

Odbierz bezpłatną wejściówkę na ŚFN Katowice

Udział w festiwalu jest bezpłatny. Po zarejestrowaniu się za pomocą formularza znajdującego się na stronie www.slaski-festiwalnauki.pl możesz odebrać indywidualną wejściówkę. Tym samym otrzymasz garść pomocnych informacji dotyczących m.in. programu festiwalu. Co więcej, osoby zarejestrowane będą mogły uzyskać bilet uprawniający do bezpłatnego przejazdu na 9. ŚFN komunikacją miejską ZTM (dotyczy osób powyżej 16. roku życia).

Rusza nabór do Nagród Prezydenta Miasta za 2025 r.

Od 1 grudnia można zgłaszać kandydatów do Nagród Prezydenta Miasta Katowice. Wśród nich ponownie znalazła się Nagroda im. Józefa Kocurka za działalność społeczną, przyznawana od 2012 r. osobom szczególnie zaangażowanym w pracę na rzecz mieszkańców oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Nowością jest nagroda za młodzieżową działalność społeczną, przyznawana osobom w wieku 13-25 lat aktywnie działającym na rzecz katowickiej młodzieży. Kolejną nową nagrodą jest Katowicki Laur Społeczny

dla organizacji pozarządowych, które poprzez pracę i zaangażowanie wspierają lokalne inicjatywy oraz poprawę jakości życia w mieście. Zostanie również przyznana nagroda za działalność charytatywną dla osób wyjątkowo zaangażowanych w pomoc mieszkankom i mieszkańcom Katowic.

Wnioski mogą składać organizacje pozarządowe, jednostki miejskie oraz mieszkanki i mieszkańcy Katowic (z listą poparcia podpisaną przez 30 osób), a w przypadku nagrody młodzieżowej – także szkoły, samorządy studenckie

i doktoranckie katowickich uczelni wyższych.

Każdy wnioskodawca może zgłosić tylko jedną kandydaturę i nie może zgłaszać samego siebie. ■ **RED**

Formularze są dostępne na stronie Katowice.eu w zakładce Dla mieszkańca / Władze miasta / Prezydent miasta / Nagrody Prezydenta.

Nabór trwa do 15 stycznia 2026 r. Pytania można kierować na ngo@katowice.eu lub pod numery telefonów: 32 259 30 43, 32 259 31 18, 32 259 37 46.

REZERWACJA WIZYT ONLINE W URZĘDZIE MIASTA KATOWICE

Przypominamy, że możesz umówić się na wizytę w Urzędzie Stanu Cywilnego oraz w Wydziale Uprawnień Komunikacyjnych przez internet. Kolejkę zarezerwujesz w sprawach związanych z rejestracją pojazdu, małżeństwa, zgłoszeniem urodzenia dziecka oraz uzyskaniem odpisu z akt stanu cywilnego lub zaświadczenia o stanie cywilnym. Internetowa rezerwacja wizyty: →

PAMIĘTAJ: jeśli nie możesz przyjść, zmień termin lub odwołaj wizytę.

Dostępny jest również całodobowy Automat SK BOX, w którym możesz odebrać gotowy dowód rejestracyjny.

Stare Katowice – pocztówka z ul. Mariackiej

W kolejnym odcinku cyklu „Stare Katowice” sięgamy po wyjątkową pocztówkę, która w 1905 r. przemierzyła trasę kolejową Breslau-Kattowitz. Jej celem był Stuttgart. Widokówkę nadano 11 maja i już następnego dnia dotarła do adresata. Jej wydawcą był Bruno Scholz z dzisiejszego Wrocławia.

Na awersie widzimy dawną Holtzstraße oraz humorystyczną scenkę ukazującą katowiczian przemierzających miasto w deszczu, skrytych pod parasolami. Nietypowa inskrypcja „Verregnete Grösse aus Kattowitz”, czyli „deszczowe pozdrowienia z Katowic”, przenosi nas na początek XX w.

W tle widzimy neogotycki kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, wzniesiony w 1870 r. Z obu stron prezentują się mieszczańskie kamienice stojące przy dawnej ul. Holtzgo. Uważny obserwator dostrzeże także powóz konny, który pędzi dzisiejszą ul. Mariacką.

Pocztówka ze zbiorów MHK. ■

MICHAŁ MALINA

JAK NA PRZESTRZENI LAT ZMIENIAŁY SIĘ NAZWY TEGO MIEJSCA?

Richard Holtzstraße	ul. Mariacka	Richard Holtzstraße	ul. Mariacka	ul. Mariacka
Cesarstwo Niemieckie (1871-1922)	II Rzeczpospolita (1922-1939)	II wojna światowa (1939-1945)	Czasy Polski Ludowej (do 1989 r.)	Obecnie

Kompendium wiedzy dla odbiorców energii elektrycznej

Urząd Regulacji Energetyki przygotował poradnik dla odbiorców indywidualnych na temat funkcjonowania rynku energii elektrycznej i praw przysługujących konsumentom, tak aby mogli podejmować świadome decyzje o wyborze optymalnej oferty sprzedaży energii i zarządzać swoimi rachunkami.

Sprzedaż i dystrybucja energii elektrycznej są realizowane przez dwa odrębne przedsiębiorstwa: sprzedawcę i dystrybutora. Dostarczanie energii elektrycznej odbywa się na podstawie jednej umowy kompleksowej albo dwóch odrębnych. W przypadku odrębnych umów konsument otrzymuje dwie faktury od dwóch różnych przedsiębiorstw, tzn. oddzielnie za sprzedaż i za usługi dystrybucji.

Obecnie w gospodarstwach domowych są zawierane tylko umowy kompleksowe na sprzedaż i dystrybucję łącznie. Na podstawie tej umowy sprzedawca dokonuje sprzedaży energii elektrycznej i zapewnia jej dostarczenie konsumentowi przez dystrybutora.

Najpopularniejszą formą umowy na zakup energii elektrycznej zawieranej przez odbiorców indywidualnych jest oferta taryfowana.

W umowie tego typu cena energii elektrycznej jest zatwierdzana przez Prezesa URE.

Przedsiębiorstwa energetyczne mogą także oferować umowy nieregulowane (wolnorynkowe). Wówczas cena jest ustalana ze sprzedawcą energii, zgodnie z jego cennikami, i może zawierać dodatkowe opłaty handlowe lub usługi.

Zawsze czytaj umowy przed ich podpisaniem. Spokojnie zapoznaj się z ofertą i umową, zanim złożysz podpis pod dokumentami. Jeśli czegoś nie rozumiesz, dopytaj sprzedawcę.

Składowe rachunku za energię elektryczną

Opłata za towar:

- opłata za zużyta energię to cena energii elektrycznej wyrażona w zł/kWh;
- dodatkowa opłata naliczana według cennika sprzedawcy w przypadku korzystania z oferty wolnorynkowej. Jest przeznaczona na koszty działalności sprzedawcy i usługi niedotyczące samej energii elektrycznej (np. ubezpieczenie, serwis urządzeń).

Opłata za transport:

- **opłaty zmienne**, naliczane w zależności od zużytej ilości energii. Należą do nich opłaty: jakościowa, sieciowa zmienna, OZE, kogeneracyjna oraz mocowa;
- **opłaty stałe**: sieciowa, przejściowa oraz abonamentowa.

Niektórzy dystrybutorzy mają w ofercie także liczniki przedpłatowe. W tym przypadku dopływ energii zostaje uruchomiony po wcześniejszym uiszczeniu z góry należności. Konsument ponosi jednocześnie opłaty stałe, niezależnie od tego, czy energia elektryczna jest pobierana.

Jeśli konsument uważa, że w rozliczeniach występują nieprawidłowości, powinien złożyć reklamację. Przedsiębiorstwo ener-

giczne jest zobowiązane do udzielenia odpowiedzi w terminie 14 dni.

Jeżeli reklamacja nie zostanie uwzględniona, odbiorca może wystąpić z wnioskiem o rozwiązanie sporu do koordynatora do spraw negocjacji działającego przy prezesie URE lub do sądu powszechnego. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, błędów w pomiarze lub odczycie, które spowodowały zawyżenie albo zaniżenie należności, sprzedawca lub dystrybutor dokonują korekty faktur.

Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej

Konsument, któremu przyznano dodatek mieszkaniowy i który zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej, może złożyć wniosek o przyznanie dodatku energetycznego. ■

MIJSKA RZECZNICZKA KONSUMENTÓW

Wszystkie informacje można znaleźć na oficjalnej stronie Urzędu Regulacji Energetyki: ure.gov.pl/pl/konsumentci/rachunki-pod-kontrola-konsumenten.

INFORMATOR

kulturalny

DEKADA MUZYCZNEGO ROZWOJU

W grudniu mija 10 lat, odkąd Katowice zostały Miastem Muzyki UNESCO. Co udało się przez ten czas zrobić?

Dokładnie 11 grudnia 2015 r. decyzją Iriny Bokovej, ówczesnej dyrektor generalnej UNESCO (Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury), Katowice weszły do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki. Stały się tym samym pierwszym polskim miastem, które mogło się szczycić tytułem Miasta Muzyki UNESCO, i dołączyły do elitarnego grona ośrodków na całym świecie, dla których muzyczne przemysły kreatywne są jednym z motorów rozwoju.

To była intensywna dekada. Przede wszystkim obfitowała w wiele niezapomnianych i ważnych wydarzeń. Do tych największych trzeba zaliczyć Targi i Festiwal Muzyki Świata WOMEX w 2017 r., kiedy to do Katowic zjechało kilka tysięcy przedstawicieli branży muzycznej – organizatorów festiwali, promotorów, wydawców i agentów zespołów, a miasto wypełniło

się najlepszą muzyką dosłownie z całego świata.

Nie mniej ważna dla branży muzycznej okazała się zorganizowana po raz pierwszy w historii poza Warszawą gala nagrody muzycznej Fryderyki w 2019 r. Nowością wprowadzoną w Katowicach była część konferencyjna, podczas której profesjonalści rynku muzycznego rozmawiali o szansach, wyzwaniach i zagrożeniach dla przemysłu muzycznego w Polsce.

Mieszkańcy Katowic mogli w tym czasie cieszyć się koncertami znakomitych artystów z innych Miast Muzyki, którzy odwiedzali nas w ramach wymiany międzynarodowej. Przez te 10 lat w Katowicach grali artyści z niemal wszystkich kontynentów: od Australii, przez Azję (m.in. Korea Południowa), Afrykę (Wyspy Zielonego Przylądka), po Amerykę (Kolumbia czy Brazylia) i całą Europę. W zamian artyści związani z Katowicami prezentowali swoje talenty na zagranicznych scenach i festiwalach.

Miasto Muzyki UNESCO ma za zadanie także wspierać swoich debiutujących arty-

stów na drodze do profesjonalizacji. Dzięki programowi „Dzielnica brzmi dobrze” niemal 20 młodych zespołów zdobyło pierwsze szlify na profesjonalnych scenach i nauczyło się, jak radzić sobie na wymagającym rynku muzycznym. Niektóre, jak choćby ostatnio Hengelo, zbudowały sobie na nim swoją pozycję. Program pomógł także indywidualnym artystom. Wystarczy wspomnieć, że Daria ze Śląska, wokalistka zdobywająca coraz większą popularność, przez kilka lat tworzyła duet The Party is Over, będący jednym z pierwszych podopiecznych programu profesjonalizującego „Dzielnica brzmi dobrze”.

Muzyka to także niezastąpione narzędzie rozwijania kreatywności, wspierania rozwoju dzieci i wzmacniania więzi międzyludzkich. Dlatego od 2020 r. dzieci w czterech szkołach podstawowych tworzą miniorkestry dęte i bawią się muzyką podczas zajęć Katowickiego Orkiestrowego Uniwersytetu Ludowego. Prosta i wciągająca nauka gry na trąbkach i cajanach ma je nie tylko zarazić pasją do muzyki, ale też otworzyć na siebie i nauczyć współpracy w grupie. To nawiąza-

nie do tradycji muzycznej Górnego Śląska, śląskich orkiestr górniczych, i jej podtrzymanie.

Zbliżające się otwarcie Centrum Edukacji Muzycznej – Dom Kilara, które powstaje w dawnym domu wybitnego kompozytora, zainicjuje kolejną pełną możliwości dekadę muzycznego rozwoju w ramach Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. ■ŁUKA

15 grudnia w sali koncertowej Katowic Miasta Ogrodów odbędzie się koncert zespołu Etnos Ensemble & Svahey z okazji 10-lecia tytułu Miasta Muzyki. „Wesoła nowina” to wyjątkowy projekt, który zaprasza słuchaczy w fascynującą podróż przez bogactwo polskiej tradycji muzycznej. Łącząc siły, żeński zespół Svahey oraz Etnos Ensemble tworzą niezwykle aranżacje kolęd i pastorałek, które zaskakują świeżością, głębią i ładunkiem emocjonalnym. Bezpłatne wejściówki można odbierać w kasie Miasta Ogrodów (pl. Sejmu Śląskiego 2).

Wystawy

Katowice Miasto Ogrodów

Instytucja Kultury
im. Krystyny Bochenek
pl. Sejmu Śląskiego 2
tel. 32 609 03 00
sekretariat@miasto-ogrodow.eu
miasto-ogrodow.eu

Bilety na nasze wydarzenia są dostępne
na bilety.miasto-ogrodow.eu.

FESTIWALE / KONCERTY

Z kolędą idziemy

12 grudnia, godz. 18.00, Rynek

II koncert finałowy 6. edycji Katowickiego Orkiestrowego Uniwersytetu Ludowego pod hasłem „Ślōnskō Kapela Podwórkowo. Tradycje amatorskiego muzykowania na Górnym Śląsku”. Wystąpią: uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w towarzystwie uczestników Dziecięcego Wydziału Ruchów Skoordynowanych, pod skrzydłami kapeli Dejcje Pozór, Dygającej Kapeli oraz Orkiestry Dętej KWK „Pokój” z Rudy Śląskiej. **WSTĘP WOLNY.**

Gala konkursu „Ambasador Polszczyzny”, koncert zespołu Spięty

13 grudnia, godz. 17.00, sala koncertowa

W programie gali uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu „Ambasador Polszczyzny” oraz koncert zespołu Spięty.

Hubert „Spięty” Dobaczewski, gitarzysta, wokalista i autor tekstów, znany z wieloletnich występów z zespołem Lao Che. Po płytach „Antyszanty” i „Black Mental” „Spięty” na płycie „Heartcore” po raz kolejny wyznaczył sobie nowy muzyczny i tekstowy kierunek.

— Bilety: 60 zł (50% zniżki z KKM).

Svahy & Etnos Ensemble – „Wesoła nowina”

15 grudnia, godz. 19.00, KMO, sala koncertowa

Koncert w ramach 10-lecia obecności Katowic w sieci Miast Kreatywnych UNESCO.

— **UDZIAŁ BEZPŁATNY.** Obowiązują wejściówki – do odbioru w KMO.

Czesław Mozil i Grajkowie Przyszłości

18 grudnia, godz. 18.00, sala koncertowa

Czesław Mozil dzieli się sceną i charyzmą z uczniami katowickich szkół muzycznych, a my opowiadamy historie ważne dla dzieci i młodzieży.

— Bilety: 40 zł (50% zniżki z Katowicką Kartą Mieszkańca), dostępne na bilety.miasto-ogrodow.eu.

WYSTAWY

Galerie KMO czynne:

wtorek – niedziela w godz. 11.00–19.00.

WSTĘP WOLNY

PAPER PHOTO FESTIVAL 2025

Wystawa zbiorowa „Prywatne narracje”

do 1 lutego, Galeria Engram

Zostaną zaprezentowane m.in. prace Wojciecha Beszterdy, Anny Lorenc, Jerzego Łapińskiego, Katarzyny Navarry i Wojciecha Plewińskiego.

Wystawa zbiorowa „Paper Academy”

do 8 lutego, Galeria 5

Wystawa prezentuje przegląd studenckich publikacji fotograficznych powstałych na uczelniach polskich i zagranicznych.

Wystawa pokonkursowa „Paper Photo Award 2025”

do 8 lutego, Galeria Miasta Ogrodów

Wystawa prezentuje prace zgłoszone do dwóch międzynarodowych konkursów: Paper Photo Award 2025 na najlepszą książkę fotograficzną i Paper Photo Dummy Award 2025 na najlepszą makietę książki.

PAPER PHOTO FESTIVAL 2025

Wystawa zbiorowa „Rules of Repetition / Prawo Powtórzeń”

do 4 stycznia, Galeria Pusta

Punktem wyjścia jest legendarny projekt Bernda i Hilli Becherów, którzy z „niemiecką precyzją”, dbając o prawidłowe odwzorowanie perspektywy, przygotowali typologię industrialnych form przestrzennych.

Lilianna Wolnik – „Ciągłość nietrwałości”

do 18 stycznia, Galeria 5

Fotografie Lilianny Wolnik budują refleksję o kondycji ludzkiej wobec postrzegania starości.

WARSZTATY, SPOTKANIA I SPACERY

Szwendania okoliczne

6 i 20 grudnia, trasy kilkugodzinne

Teren operacyjny: okolice rzeki Rawy.

— **UDZIAŁ BEZPŁATNY.**

Informacje: pawel.graja@miasto-ogrodow.eu.

Śląska Scena Literacka

1 grudnia, godz. 18.00, Black

Wolf Coffee & Books

Goście: Maciej Melecki, Bogdan Preis. Tematyka: Poezja jako osobność i autonomia, i forma partycypacji w procesach społecznych. Donosi rzeczywistości i język jako rzeczywistość. **WSTĘP WOLNY.**

Ślōnskie kolyndowanij

1, 8, 15, 22 grudnia, godz. 18.30–20.30,

sala Muzykodomu

Warsztaty kolędnicze z Igą i Kubą Fedakami. Podczas spotkań uczy się grać i śpiewać śląskie kolędy ludowe, a także poznajemy śląskie tradycje kolędnicze. Wspólny występ grupy warsztatowej – orszak kolędniczy w Domu Seniora i DPS w strojach i z repertuarem przygotowanym podczas warsztatów będzie zwieńczeniem projektu. **WSTĘP WOLNY.**

Galeria Sztuki Współczesnej BWA

al. Korfantego 6

tel. 32 259 90 40

facebook.com/bwakatowice/

bwa.katowice.pl

29. Biennale Plakatu Polskiego

19 grudnia – 15 lutego 2026 r.

wernisaż: 19 grudnia, godz. 15.00

Plakat studencki

19 grudnia – 15 lutego 2026 r., Mała Przestrzeń

Wystawa towarzysząca 29. BPP.

Teatry

Ateneum

ul. św. Jana 10

tel. 32 253 82 21

ateneumteatr.pl

„Brzydkie kaczątko”

2, 3 grudnia, godz. 9.30

4 grudnia, godz. 9.30 – spektakl z Mikołajem

5 grudnia, godz. 9.30 i 12.00 –

dwa spektakle z Mikołajem

6 grudnia, godz. 11.30 – spektakl z Mikołajem

7 grudnia, godz. 16.00 – spektakl z Mikołajem

9 grudnia, godz. 9.30

10 grudnia, godz. 11.30

„(Prawie) ostatnie święta”

12 grudnia, godz. 9.30 i 11.30

13 grudnia, godz. 11.30

14 grudnia, godz. 16.00

16, 17 grudnia, godz. 9.30

„Królowa Śniegu”

20 grudnia, godz. 11.30

21 grudnia, godz. 16.00

Dyrekcja teatru zastrzega sobie prawo zmian w repertuarze.

Teatr Żelazny

ul. Gliwicka 148a

tel. 577 380 377

rezerwacje@teatrzelazny.pl

teatrzelazny.pl

„Grinch” + Mikołaj*

6, 7 grudnia, godz. 11.00, 14.00, 17.00

*Mikołaj rozdaje prezenty od rodziców/opiekunów przyniesione od godziny przed spektaklem.

„Grinch”

13, 14, 20, 21 grudnia, godz. 11.00, 16.00

18 grudnia, godz. 11.00, 17.00

SYLWESTER – PREMIERA

„Małe zbrodnie małżeńskie”

31 grudnia, godz. 17.30, 22.30

„Grinch”

1–5 grudnia, godz. 9.00, 12.00

+ opcja z Mikołajem*

8–10 grudnia, godz. 9.00, 12.00

+ opcja z Mikołajem*

11–12 grudnia, godz. 9.00, 11.30

15–19 grudnia, godz. 9.00, 11.30

*Mikołaj rozdaje prezenty od rodziców/opiekunów przyniesione od godziny przed spektaklem.

Teatr Korez

pl. Sejmu Śląskiego 2
(budynek KMO – Instytucja Kultury
im. Krystyny Bochenek, I piętro)

tel. 32 785 70 15

teatrkorez.pl

A. Lysko – „Mianujom mie Hanka”

1, 8 grudnia, godz. 19.00

Z. Rokita – „Kocham Cię proszę pana”

5 grudnia, godz. 19.00

F. Apke – „Mrożona papuga”

6 grudnia, godz. 19.00

„Cholonek” wg Janoscha

7 grudnia, godz. 19.00

Jubileusz 15-lecia „Jednoaktówek po śląsku”

10 grudnia, godz. 19.00

T. Jachimek – „Wiwisexia”

13, 14 grudnia, godz. 19.00

„Swing”

15 grudnia, godz. 19.00

Spektakl tylko dla widzów dorosłych.

L. Baffie – „Nerwica natrętw”

16 grudnia, godz. 19.00

Gość: Oscylacje 2025

17 grudnia, godz. 19.00

Koncert promujący album zespołu Oscillate – „Pass the Passion”.

K. Błaszczyńska – „Kiedyś było nam dobrze”

18 grudnia, godz. 19.00

T. Jachimek –

„Kolega Mela Gibsona”

19 grudnia, godz. 19.00

A. Shaffer – „Pojedynek”

20 grudnia, godz. 18.00

„Tkanina unikatowa”

20 grudnia, godz. 20.00, Galeria Teatru Korez

Wernisaż wystawy prac Macieja Mesznika.

F. Apke – „Tigergirls”

21 grudnia, godz. 19.00

27 grudnia, godz. 20.00

B. Schaeffer – „Scenariusz dla 3 aktorów”

29 grudnia, godz. 19.00

!!! SYLWESTER !!!

T. Jachimek – „Obserwator”

31 grudnia, godz. 18.00 i 22.00

Kino

Kino Kosmos

ul. Sokolska 66

rezerwacja biletów: tel. 32 258 05 08

kasa@kosmos.katowice.pl

kosmos.katowice.pl

„André Rieu. Wesołych Świąt!”

6, 14, 20, 27 grudnia

Najnowsze kinowe widowisko króla walca nosi tytuł „Wesołych Świąt!” i przeniesie Was w prawdziwie magiczny świat świątecznej muzyki i radości. Usłyszycie najpiękniejsze kolędy, cudowne walce i polki oraz bożonarodzeniowe hity.

— Bilety: 43 zł normalny, 38 zł ulgowy.

Anishort: najlepsze krótkie filmy animowane

10 grudnia, godz. 18.00

Anishort to międzynarodowy festiwal krótkich filmów animowanych z całego świata. Łącznie 16 najlepszych animacji z 10 krajów.

— Bilety: 28 zł normalny, 26 zł ulgowy.

Filmowy sylwester w Kosmosie

31 grudnia, godz. 20.30

Zapraszamy na niezapomnianego sylwestra z najlepszymi filmami w magicznej przestrzeni sali kinowej. Nasz wieczór filmowy będzie utrzymany w klimatach muzyczno-musicalowych. W programie dwa świetne filmy: premierowy „Song Sung Blue” – barwna mieszanka romanisu, humoru i muzyki z Hugh Jackmanem i Kate Hudson oraz „Deszczowa piosenka” – kultowy musical Stanleja Donena z Gene’em Kellym i Debbie Reynolds, zręcznie łączący fabułę i genialne numery taneczno-wokalne. Poczestunek i coś z bąbelkami do wzniesienia symbolicznego toastu zapewni nowa kawiarnia kina Kosmos.

— Bilety: 199 zł od osoby.

Kino Rialto

ul. św. Jana
tel. 32 251 04 31
rialto.katowice.pl

LEKCJE FILMOWE

„Na samym dniu”

2 grudnia, godz. 19.00

Reż. J. Skolimowski, (RFN, USA, 1970, 89 min).

Do świata filmowych arcydzieł przed każdym seansem wprowadzą Państwa autorzy cyklu Lekcje Filmowe – filmoznawcy: dr Anita Skwara i Mariusz Ciszewski.

Urodziny Jeana-Luca Godarda

3 grudnia

W PROGRAMIE:

godz. 19.00 – „Do utraty tchu”, reż. J.L. Godard (Francja, 1960, 90 min),

godz. 21.00 – „Nowa fala”, reż. R. Linklater (Francja, USA, 2025, 105 min).

RIALTO DOCUMENTALNIE

„Riefenstahl”

4 grudnia, godz. 19.00

Reż. A. Veiel, (Niemcy, 2024, 115 min). Przed seansem rozmowa dr Ewy Fiuk i prof. Andrzeja Gwoździa.

WOJACZEK 80.

Zapraszamy do świętowania 80. rocznicy urodzin Rafała Wojaczka – legendarnego poety, literackiego wirtuoza, jednego z najwybitniejszych twórców polskiej literatury XX w.

W PROGRAMIE:

Cirrocumulus. Projekt Wojacek – koncert

5 grudnia, godz. 19.00

„Wojacek”

6 grudnia, godz. 19.00

Pokaz filmu oraz spotkanie z Lechem Majewskim (reżyserem) i Krzysztofem Siwczykiem (odtwórcą tytułowej roli). Spotkanie poprowadzi Bartłomiej Majzel.

FILMOWY KLUB SENIORA

„W innym świecie”

7 grudnia, godz. 14.00

WIELKA SZTUKA W KINOTEATRZE RIALTO

„Manet. Portrecista życia”

7 grudnia, godz. 17.00

„Velázquez i jego tajemnica” – seans z lektorem

28 grudnia, godz. 17.00

KOBIETY OBLEGAJĄ KINO

„Pewnego razu w Paryżu”

11 grudnia, godz. 19.00

„Ścieżki życia”

12 grudnia, godz. 19.00

Reż. M. Elliot, Wielka Brytania, 2024, 116 min.

Pokaz przedpremierowy filmu oraz spotkanie z Łukaszem Superganem – podróżnikiem, alpinistą, laureatem Nagrody Magellana dla Podróżnika Roku.

SYLWESTER RIALTO 2025/2026

Vive le cinéma!

31 grudnia, godz. 20.00

Biblioteki

Miejska Biblioteka Publiczna

ul. Kossutha 7a
tel. 32 254 60 98

e-mail: sekretariat@mbp.katowice.pl

Spotkanie autorskie dla dzieci z Panem Poetą

3 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 20, ul. Strzelców Bytomskich 21b, Dąbrówka Mała

Literacki show z udziałem autora książek dla dzieci, tworzących Ptasia Serię, m.in. „Kura, co tyła na diecie”, „Wróbel, co ówierkał sąsiadów”.

Podróż polonezem po Turcji

3 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 25, ul. Bolesława Chrobrego 2, os. Tysiąclecia

Spotkanie z Elwirą i Arturem Bekusami, uczestnikami rajdu charytatywnego Złombol z Chorzowa do Giresun w Turcji.

Birma z Hajerem

5 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 12, ul. Witosa 18b, os. Witosa

Spotkanie podróżnicze z Mieczysławem „Hajerem” Biekiem.

Literacki kalendarz adwentowy

5 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 15, ul. Przyjazna 7a, Giszowice

Spotkanie autorskie z Ewą Król, promujące jej debiutancką powieść „Kiedy spadnie szklany śnieg”.

Lotny Antykwarjat

6 grudnia, godz. 9.00–14.00, Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Załęże

Kiermasz książek antykwarjacyjnych w cenie 3 zł za egzemplarz. Płatność gotówką i kartą.

Baśniowa podróż do krainy św. Mikołaja

6 grudnia, godz. 11.30, Filia nr 16, ul. Wajdy 21, Bogucice

Prezentowanie Teatru „Gabi Art” dla dzieci. W programie również wizyta św. Mikołaja z prezentami.

Worek św. Mikołaja: mikołajkowe gry i zabawy

8 grudnia, godz. 16.00, Filia nr 11, ul. Grażyńskiego 47, Koszutka

Impreza dla dzieci w wieku 6+.

„Z miłości”

8 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 14, ul. Piastów 20, os. Tysiąclecia

Spotkanie autorskie z Martą Ryczko, promujące najnowszy kryminał „Z miłości”, otwierający cykl „Motywy zbrodni”.

Spotkanie autorskie dla dzieci z Martyną Brodą

8 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 20, ul. Strzelców Bytomskich 21b, Dąbrówka Mała

Spotkanie z autorką książek z cyklu „Jesteś kimś wyjątkowym. Relaksacje”.

Pod północnym niebem – współcześni wikingowie

10 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 11, ul. Grażyńskiego 47, Koszutka

Spotkanie z Julią Bocianowską i Tomaszem Górskim, katowiczankami zafascynowanymi wikingami.

Rowerem przez Saharę

11 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 30, ul. Rybnicka 11, Śródmieście

Spotkanie z Arturem Gołębiowskim, miłośnikiem bike-touringu – długodystansowych podróży rowerowych.

Kogo ja widzę? Czyli o tym, że pozory jednak czasem mylą, i o świętości w codzienności

12 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 1, ul. Ligonia 7, Śródmieście

Spotkanie autorskie z Katarzyną Sosnecką, pisarką i anglistką, członkinią katowickiego Ruchu Czystych Serc, chorującą na dziecięce porażenie mózgowe.

Spotkanie autorskie z Moniką Kassner

12 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Załęże

Spotkanie z autorką kryminałów, historyczką-regionalistką.

Gdzie są prezenty?

12 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 28, ul. Uniczowska 36, Podlesie

Prezentowanie i warsztatoanimacje Teatru Bliskiego dla dzieci.

Wyspiarska mekka rowerzystów, czyli Dania na dwóch kółkach

15 grudnia, godz. 17.00, Filia nr 16, ul. Wajdy 21, Bogucice

Spotkanie z Agatą Wilczec.

Biblioteka Śląska

(budynek główny)

pl. Rady Europy 1
info@bs.katowice.pl
tel. 32 20 83 740

facebook.com/BibliotekaSlaskaKatowice
bs.katowice.pl

Spotkanie ze Zbigniewem Rokitą

2 grudnia, godz. 18.00

Spotkanie autorskie i promocja najnowszej książki „Aglo. Banką po Śląsku”, realizowane w ramach projektu „Dyskusyjne kluby książki w województwie śląskim 2025”.

Spotkanie z Maciejem Sieńczykiem

4 grudnia, godz. 18.00.

Klub „Tygodnika Powszechnego”

10 grudnia, godz. 18.00

Roman Bielecki OP o książce „Ruszyć duszę”.

Spotkanie z cyklu Śląska! Nam się wydaje!

16 grudnia, godz. 18.00

Spotkanie z Beatą Netz i promocja publikacji Feliksa Netza „Urodzony w Święto Zmarłych”.

Finał Olimpiady Wiedzy o Górnym Śląsku

17 grudnia, godz. 9.00

Tematem XV edycja OWoGŚ jest „Tragedia Górnośląska – przywracanie pamięci”.

Akademia Ekumeniczna

18 grudnia, godz. 17.00

W ramach Święta Świąteł dk. Adam Dylus wygłosi wykład „»Nostra aetate« w życiu katolika”.

Biblioteka Śląska, Dom Oświatowy
ul. Francuska 12

Zgłoszenia: domoswiatowy@bs.katowice.pl lub tel. 32 255 43 21

Obowiązuje kolejność zgłoszeń.

Koncert kameralny

1 grudnia, godz. 10.00

Współpraca: Zespół Szkół nr 1, NUSO Kharkiv.

Wiesław Szumiński – „Rzeczy pierwsze, rzeczy najmniejsze”

do 31 grudnia, Galeria Intymna

Wystawa w ramach projektu „Pola widzenia książki – wyobrażenia o przyszłości”.

KLUB MIŁOŚNIKÓW PODRÓŻOWANIA IM. ALFREDA SZKLARSKIEGO

Cykl warsztatów podróżniczych dla młodzieży opartych na literaturze. Prowadzenie: Marcin Kapral – edukator i miłośnik podróży.

– Konieczne zapisy.

Dział Biblioterapeutyczny Biblioteki Śląskiej
ul. Ligonia 7

KONWERSATORIUM BIBLIOTEKI ŚLĄSKIEJ

Cykl zajęć dla seniorów.

Obowiązują zapisy – tel. 32 251 42 21 wewn. 233, 234.

Spotkajmy się w Teatrze Lwowskim

2 grudnia, godz. 10.00

Prelekcja dr Barbary Maresz. Spotkanie odbędzie się w Dziale Zbiorów Specjalnych, pl. Rady Europy 1.

Senior w podróży. Planowanie podróży, rezerwacja noclegów, nawigacja

5 grudnia, godz. 10.00

Poprowadzi zespół Fundacji „Klaster Innowacji Społecznych”.

Kartki świąteczne

9 grudnia, godz. 10.00

Warsztaty akwarelowe poprowadzi Krystyna Nowak.

Dyskusyjny Klub Książki „Senior”

10 grudnia, godz. 10.00

Dyskusja o książce Sylwii Frołow „Antonówki. Kobiety i Czechow”.

Zgrajmy się

12 grudnia, godz. 10.00

Spotkanie integracyjno-edukacyjne dla seniorów z wykorzystaniem gier planszowych.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka

im. Józefa Lompy w Katowicach
ul. ks. kard. Wyszyńskiego 7
tel. 32 258 38 38, 32 258 57 84
e-mail: biblioteka@pbw.katowice.pl
www.pbw.katowice.pl

Smutek, śmierć, żałoba. Trudne tematy w literaturze dla dzieci

9 grudnia, godz. 12.00, MS Teams

Darmowe webinarium o książkach wspierających dzieci po stracie kogoś bliskiego.

– Rejestracja: tiny.pl/78-6hyn3.

SZTUKOWANIE

Geniusz przeklęty. Caravaggio

22 grudnia, godz. 10.00, Teatr Śląski, Duża Scena

Cykl comiesięcznych zajęć dla seniorów w każdym wieku. Opowieści o dziełach mistrzów. Przyjemnie. Ciekawie. Przystępnie. Bez dalekich podróży zaglądamy do największych muzeów świata i opowiadamy o życiu niezwykłych artystów i artystek.

Szlak Katowickich Beboków – bez tajemnic

terminy do ustalenia

Bezpłatne zajęcia dla grup zorganizowanych (uczniów szkół podstawowych). Podczas spotkania odkrywamy tajemnice rzeźb plenerowych rozmieszczonych w różnych częściach Katowic. Zapisy: beboki@pbw.katowice.pl, tel. 32 258 38 38 wewn. 21.

MDK

MDK „Ligota”

ul. Franciszkańska 33
tel. 32 252 32 34
e-mail: mdk@mdkligota.pl
mdkligota.pl

Wystawa fotografii Piotra Lota

2 grudnia, godz. 17.00

Wystawę będzie można oglądać przez cały grudzień.
WSTĘP WOLNY.

PORA DLA SENIORA

Świąteczne betlejski

3 grudnia, godz. 12.00

Przygotujemy świąteczne betlejski – śląskie szopki.

Obowiązuje limit miejsc. Zapisy w biurze obsługi – tel. 604 988 657.

Koncert „Pieśni o św. Barbarze”

4 grudnia, godz. 19.15, bazylika

oo. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach

Występ Koła Miłośników Śląskiej Pieśni pt. „Pieśni o św. Barbarze”. W repertuarze znajdują się pieśni religijne z okresu od XVIII do początków XX w., zebrane przez wybitnego etnomuzykologa prof. Adolfa Dygacza.

Koncert adwentowo-noworoczny członków grupy „Muzykowanie po godzinach”

5 grudnia, godz. 18.00

Śpiewacy i instrumentalści z grupy „Muzykowanie po godzinach” przygotowali świąteczny koncert dla szerszej publiczności. **WSTĘP WOLNY.**

Świąteczne warsztaty – pleciemy choinki

6 grudnia, godz. 9.00–13.00

Zapraszamy na warsztaty tworzenia świątecznej makiety. Zajęcia są przeznaczone dla osób, które mają już za sobą pierwsze spłoty.

Koszt: 50 zł. Prosimy o wpłaty do 2 grudnia. W cenie wszystkie materiały.

MUZYCZNY KĄCIK

60 lat albumu „Rubber Soul” The Beatles

6 grudnia, godz. 16.00–18.00

Michał Grzesiek i Kris Dembski opowiedzą historię tego niezwykłego longplaya.

PORA DLA SENIORA

Recital pastorałek

10 grudnia, godz. 12.00–14.00

Zapraszamy seniorów na koncert Macieja Paździora.

Obowiązuje limit miejsc. Zapisy w biurze obsługi – tel. 604 988 657.

Śpiewaj razem z nami

10 grudnia, godz. 13.00

Spotkanie śpiewacze dla seniorów. **ZAJĘCIA BEZPŁATNE.**

Koncert pastorałek z wędrownym zakończeniem

12 grudnia, godz. 17.00–19.00

Maciej Paździor wprowadzi nas w świąteczną atmosferę, wykonując pastorałki własnego autorstwa.

Popisy pianistów – „Na zimową nutę”

13 grudnia, godz. 10.00, 12.00

Popisy uczestników zajęć nauki gry na pianinie. Podczas koncertu oprócz kompozycji świątecznych usłyszymy również utwory przygotowane przez uczestników w ciągu ostatnich miesięcy.

To idą święta – mój ulubiony czas

13 grudnia, godz. 16.00

Usłyszymy piosenki o zimie, o Bożym Narodzeniu i o uczuciach w wykonaniu zespołów wokalnych Nutki oraz Gama, gościnnie zaśpiewa grupa CDeN. **WSTĘP WOLNY.**

Malujemy bombki

15 grudnia, godz. 17.00–19.00

Warsztaty rękodzielnicze dla dorosłych.

Koszt: 70 zł. Liczba miejsc ograniczona. Zapisy w biurze obsługi – tel. 604 988 657.

KLUB DYSKUSYJNY

665-lecie Ligoty i 445-lecie Panewnik

15 grudnia, godz. 17.00–19.00, sala św.

Franciszka w Domu Związkowym w Panewnikach

W czasie imprezy odbędzie się rozmowa na temat historii obu dzielnic, w której weźmie udział red. Tomasz Borówka, dziennikarz portalu Ślązag, oraz inni zaproszeni goście. Wydarzenie uświetni występ znanego śląskiego artysty – Grzegorza Poloczka. **WSTĘP WOLNY.**

PORA DLA SENIORA

Świąteczne warsztaty

17 grudnia, godz. 12.00–14.00

Wykonamy świąteczne choinki.

WSTĘP WOLNY. Obowiązuje limit miejsc. Zapisy w biurze obsługi – tel. 604 988 657.

MDK „Południe”

ul. Boya-Żeleńskiego 83
tel. 32 209 47 72
mdk@mdkpoludnie.com
mdkpoludnie.com

Kostuchna

Spacer w rytmie zjawisk naturalnych

2 grudnia, godz. 17.00

Koncert podsumowujący inicjatywę Budżetu Obywatelskiego „Nordic walking – warsztaty pilates”. Posłuchamy Ani Bratek i akompaniującego jej na fortepianie Adama Rybaka. **WSTĘP WOLNY.**

Barbórka w Kostuchnie

4 grudnia, godz. 10.30 i 18.00

Przemarsz orkiestry górniczej na trasie od ul. Migdałowców do ul. Boya-Żeleńskiego 83. O godz. 18.00 zapraszamy na koncert do siedziby MDK w Kostuchnie.

Zimowy jarmark w Kostuchnie

5, 6, 7 grudnia, godz. 17.00–20.00

Przez trzy dni będziemy gościć stoiska z rękodziełem, warsztaty ozdób, stroików i zdobienia pierniczek. Degustacja wigilijnych przysmaków i konkurs na makówki.

Świecąca choinka

5 grudnia, godz. 12.00

Warsztaty twórcze w Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ul. Szarych Szeregów 62, poświęcone wykonaniu choinek z drewna osikowego.

Obowiązuje zapisy – tel. 505 951 693.

Silesian Brass Quartet – koncert

5 grudnia, godz. 18.00

W repertuarze znajdują się zarówno jazzowe i swingowe klasyki, jak i zaskakujące aranżacje znanych utworów rozrywkowych. **WSTĘP WOLNY.**

Mikołaj na Berszachcie

6 grudnia, godz. 17.00

Zapraszamy na spotkanie ze św. Mikołajem.

Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Śląskie kołędowanie

7 grudnia, godz. 18.00

Wyjątkowy koncert zespołu Lędzianie i grupy rekonstrukcji stroju śląskiego Forbotka.

Bombki ręcznie malowane

12 grudnia, godz. 16.00

Warsztaty świąteczne w MBP przy ul. Szarych Szeregów 62.

Obowiązuje zapisy – tel. 505 951 693.

Kiszonki na święta

12 grudnia, godz. 17.00

Warsztaty domowych zakwasów na stół wigilijny.

Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Piotrowice

Gwiazdy świąteczne

2 grudnia, godz. 10.00

Podczas warsztatów papieroplastycznych wykonamy gwiazdy świąteczne do udekorowania okien naszych domów.

ZAJĘCIA BEZPŁATNE. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Mikołajkowy Exploding Box

6 grudnia, godz. 15.00

Baw się razem z nami! Rodzinne warsztaty papieroplastyczne, podczas których stworzymy kartonowe chatki Mikołaja w formie boxów upominkowych.

Warsztaty bezpłatne. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Spotkanie z Mikołajem

6 grudnia, godz. 17.00

Spotkanie z Mikołajem dla dzieci powyżej drugiego roku życia.

Koszt usługi mikołajkowej: 15 zł. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Proboszczowie Piotrowic

9 grudnia, godz. 10.00

O proboszczach Piotrowic, ich działalności, dokonaniach i życiu na co dzień, opowie Stefan Gierlotka, autor monografii „Piotrowice Śląskie”. **WSTĘP WOLNY.**

Śląskie zielone święta

14 grudnia, godz. 15.00

Zapraszamy mieszkańców dzielnicy Piotrowice-Ochojec na świąteczne spotkanie w parku w dolinie rzeki Ślepiotki. W programie m.in.: akcja „Przyjdź z kubkiem” (darmowa herbata rozgrzewająca dla każdego, kto przyjdzie ze swoim kubkiem), dekorowanie dzielnicowej choinki, warsztaty regionalne „Słomiane ozdoby choinkowe”, pokaz „Ekologiczne święta po śląsku”, wyminnikownik świątecznych przepisów, wspólne świąteczne śpiewanie z muzyką na żywo. **WSTĘP WOLNY.**

Szopki betlejemskie

16 grudnia, godz. 10.00

O światowych i lokalnych tradycjach tworzenia makiet obrazujących sceny z narodzenia Chrystusa opowie Basia Murek podczas spotkania opłatkowego uczestników Klubu Aktywnego Seniora „Każdy Może”.

ZAJĘCIA BEZPŁATNE. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Murcki

Spotkanie przy choince

8 i 15 grudnia, godz. 18.00

Warsztaty ozdób świątecznych z folkowym i ekologicznym przesłaniem.

Zapisy w biurze MDK.

Zarzecze

Spotkanie ze św. Mikołajem

6 grudnia, godz. 16.00

Zapraszamy wszystkie dzieci na spotkanie ze św. Mikołajem.

Szczegółowe informacje w biurze MDK.

Warsztaty ozdabiania bombek choinkowych

12 grudnia, godz. 17.00

Serdecznie zapraszamy na międzypokoleniowe warsztaty świąteczne, podczas których ozdobimy bombki akrylowe.

WSTĘP WOLNY. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Warsztaty ozdabiania pierniczek

13 grudnia, godz. 10.00

Zapraszamy na międzypokoleniowe warsztaty zdobienia pierników.

WSTĘP WOLNY. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

Podlesie

Bożonarodzeniowe warsztaty sitodruku

8 grudnia, godz. 17.00

Zapraszamy do udziału w warsztatach rękodzielniczych dla dorosłych. W ramach spotkania ozdobimy płócienne torby świątecznymi wzorami.

Koszt: 30 zł od osoby. Obowiązuje zapisy w biurze MDK.

MDK

„Bogucice-Zawodzie”

ul. Markiefki 44a
ul. Marcinkowskiego 13
tel. 32 203 05 17, 32 255 32 44
sekretariatmdk@
mdkbogucice-zawodzie.pl

Edukacja Młode Horyzonty

2, 16 grudnia, godz. 9.00

Projekcje filmowe dla grup zorganizowanych ze szkół i przedszkoli.

Wstęp: 15 zł od osoby. Obowiązuje zapisy.

Mikołajki dla dzieci

5 grudnia, godz. 15.30

WSTĘP WOLNY.

IX Grand Prix Miasta Katowice w Szachach dla Dzieci do lat 14 – Turniej Mikołajkowo-Świąteczny

6 grudnia, godz. 9.00

Obowiązuje zapisy.

Warsztaty linorytu dla młodzieży i dorosłych

6 grudnia, godz. 11.00

Wstęp: 40 zł od osoby. Obowiązuje zapisy.

Żywa Biblioteka

8 grudnia, godz. 9.00

WSTĘP WOLNY.

Warsztaty malowania akwarelą dla młodzieży i dorosłych

9 grudnia, godz. 17.00

Wstęp: 40 zł od osoby. Obowiązuje zapisy.

Ciasto! Plasto!

12 grudnia, godz. 17.00

Warsztaty sensoplastyczne dla małych dzieci z rodzicami.

Wstęp: 40 zł od osoby. Obowiązuje zapisy.

Spektakl „Opowieści z kamienicy”

12 grudnia, godz. 17.00

WSTĘP BEZPŁATNY. Obowiązuje bezpłatne wejściówki.

Dział „Zawodzie”

tel. 32 255 32 44

sekretariat@mdkbogucice-zawodzie.pl

Jacek Bogucki – „Malowany las”

wernisaż: 2 grudnia, godz. 18.00

WSTĘP WOLNY.

Festiwal Kultury Dostępnej

3 grudnia, godz. 10.00

WSTĘP BEZPŁATNY. Obowiązuje zapisy.

Muzyczne Zawodzie

3 grudnia, godz. 18.00

WSTĘP BEZPŁATNY. Obowiązuje bezpłatne wejściówki.

KULTURA DLA MALUCHA

■ Spektakl „Zaginiona Gwiazdka”

5 grudnia, godz. 10.00

WSTĘP BEZPŁATNY. Obowiązują zapisy.

■ Koncert gordonowski

7 grudnia, godz. 11.00

Wydarzenie dla rodzin z małymi dziećmi.

— Wstęp: 30 zł od osoby.

■ Trzask! Blask! – warsztaty tworzenia witrażu

10 grudnia, godz. 17.00

Warsztaty rękodzielnicze dla młodzieży i dorosłych.

— Koszt: 120 zł od osoby. Obowiązują zapisy.

■ Koncert dla seniorów

11 grudnia, godz. 17.00

Dział „Osiedle Paderewskiego”
tel. 506 676 058

paderewa@mdkbogucice-zawodzie.pl

■ Lu Jong

1, 8, grudnia, godz. 9.00

3, 10 grudnia, godz. 10.45

Zajęcia gimnastyczne dla seniorów.

■ Ścieżka Gongu

5, 12 grudnia, godz. 18.00

Zajęcia relaksacyjno-ruchowe.

— Wstęp: 60 zł od osoby. Obowiązują zapisy.

■ Warsztaty ceramiczne

6 grudnia, godz. 10.00

Zajęcia dla młodzieży i dorosłych.

— Wstęp: 60 zł od osoby. Obowiązują zapisy.

■ „Disco u Rufcia i odlotowy Mikołaj”

11 grudnia, godz. 18.00

Spektakl teatralny dla dzieci.

— Obowiązują bezpłatne wejściówki.

■ Świąteczne warsztaty tworzenia linorytu

12 grudnia, godz. 18.00

Zajęcia rękodzielnicze dla młodzieży i dorosłych.

— Wstęp: 40 zł od osoby. Obowiązują zapisy.

■ Święta w PJM

18 grudnia, godz. 18.00

Warsztaty polskiego języka migowego.

— **WSTĘP BEZPŁATNY.** Obowiązują zapisy.

MDK „Koszutka”

ul. Grażyńskiego 47
tel. 32 258 99 77, 32 258 92 00

mdkkoszutka.pl

Facebook @mdkkoszutka
Instagram #mdkkoszutka
#KATOkultura

■ KafeSenior

2 grudnia, godz. 11.00

Warsztaty malowania bombek dla seniorów.

■ Górnicze Barbórkowe Opowieści

4 grudnia, godz. 17.00

■ Mamo! Tato! Chodźmy się pobawić

4 grudnia, godz. 17.00

Warsztaty świąteczne dla rodzin z dziećmi.

— Obowiązują zapisy.

■ Zimowo-świąteczne stroiki – warsztaty

5 grudnia, godz. 16.30, Filia nr 11

Miejskiej Biblioteki Publicznej

— Obowiązują zapisy – tel. 32 258 49 92 (od 17 listopada).

■ „Cudowna podróż”

5 grudnia, godz. 17.00

Spektakl Teatru Trip oraz spotkanie z Mikołajem dla dzieci.

— Obowiązują bezpłatne wejściówki.

■ Sempre świątecznie

6 grudnia, godz. 17.00

Koncert świąteczny w wykonaniu orkiestry Sempre.

■ Warsztaty świąteczne tworzenia lampionów

8 grudnia, godz. 17.00

— Obowiązują zapisy.

PODRÓŻE ZE SZTUKĄ

■ Dawne i współczesne oblicza Mediolanu – cz. 2

8 grudnia, godz. 17.00

Wykład Jolanty Mackiewicz, znawczyni dziedzictwa kultury.

■ Akademia Muzycznych Odkrywców

10 grudnia, godz. 10.00

Koncert dla dzieci.

— Cena: 12 zł za dziecko.

■ Koncert semestralny

10 grudnia, godz. 17.30

Koncert w wykonaniu uczniów klasy fortepianu pod kierunkiem Oleny Jefremowej.

■ Seniorze, do dzieła

16 grudnia, godz. 12.00

Warsztaty tworzenia witrażu świątecznego.

— Cena: 20 zł od uczestnika. Obowiązują zapisy.

■ Świąteczny koncert dla mieszkańców Katowic

17 grudnia, godz. 17.00

Koncert z okazji 55-lecia MDK „Koszutka” w wykonaniu Kamila Franczaka i Eweliny Sobczyk wraz z zespołem.

— Obowiązują bezpłatne wejściówki.

■ Akademia Małego Naukowca

18 grudnia, godz. 11.00

— Cena: 18 zł. Obowiązują zapisy.

■ Pracownia Wyobraźni

19 grudnia, godz. 9.30 i 10.30.

— Cena: 18 zł. Obowiązują zapisy.

Miejski Dom Kultury „Koszutka” filia „Dąb”

ul. Krzyżowa 1

tel. 608 549 089

filiadab@mdkkoszutka.pl

www.dkdab.pl

■ Dzień Integracji z osobami z niepełnosprawnościami

3 grudnia, godz. 9.00

Warsztat kreatywny i arteterapii, „Razem możemy więcej” – gra integracyjna, warsztat „Zobacz inaczej” dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej, uczniów szkół podstawowych i przedszkolaków.

— Liczba miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy.

■ Koncert barbórkowy

3 grudnia, godz. 18.00

Koncert Chóru Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny. Koncert w ramach projektu Live & Lokalnie. Cykl koncertów w trzech dzielnicach.

— Obowiązują bezpłatne wejściówki (wydawane od 1 grudnia). Zapisy w sekretariacie.

■ Mikołajkowe różnorodności

5 grudnia

W PROGRAMIE:

— godz. 16.45 – warsztaty kreatywne dla rodziców z dziećmi i spotkanie z mikołajem – zapisy, wstęp bezpłatny;

— godz. 18.00 – koncert w ramach programu „Muzycznie dla mieszkańców” – wystąpi duet Bartosz Bialik & Magdalena Szerner.

OTWARTA GALERIA ZA SZYBĄ

■ Wystawa Grupy Malarskiej FILAR’72

4–31 grudnia

wernisaż: 5 grudnia, godz. 17.00

Grupa Malarska FILAR’72 działa w filii „Dąb” MDK „Koszutka”.

■ Przegląd Amatorskiej Sztuki Osób z Niepełnosprawnościami P.A.Sz.O.z.N.

9–10 grudnia, godz. 9.00

W PROGRAMIE:

— 9 grudnia, godz. 9.00 – soliści, zespoły muzyczne, zespoły taneczne,

— 10 grudnia, godz. 9.00 – teatr.

■ Wieczory muzyczne

13 grudnia, godz. 17.00

Świąteczny wieczór operowy, pełen muzyki, smaków i nastroju w blasku świateł, w wykonaniu gości prof. Gabrieli Silvy. W programie: duety i sceny z opery „Don Pasquale” Gaetana Dionizettiego i „Traviata” Giuseppe Verdiego.

■ Gwiazdkowy quest kulturalny

19 grudnia, godz. 17.30

Dla rodzin z dziećmi, z poczęstunkiem.

Miejski Dom Kultury „Koszutka”

Dom Kultury na Witosa

ul. Kwiatkowskiego 32

tel. 698 761 121

witosa@mdkkoszutka.pl

www.dkwitosa.pl

■ „Moja Sewilla”

1–12 grudnia

Wystawa Aleksandry Matyszczak.

■ „Cudowna podróż”

2 grudnia, godz. 9.00 i 11.00

Przedstawienie mikołajkowe dla przedszkolaków.

■ Przedstawienie „Październik to najlepszy czas na sadzenie tulipanów”

3 grudnia, godz. 17.00 i 19.00

■ „Strony, które zostały”

6 grudnia, godz. 18.00

Spektakl w wykonaniu Teatru Fizycznego „Komorebi”.

— Bilety: 20 zł, do nabycia w sekretariacie DK „Witosa”.

■ Przemarsz brass bandu Gryfnioki ulicami os. Witosa

7 grudnia, godz. 11.00

■ Koncert świąteczny uczniów sekcji muzycznej

8 grudnia, godz. 18.00

■ IV Charytatywny Koncert dla Kostka „Świąteczne życzenia”

10 grudnia, godz. 17.00

— Szczegóły na stronie mickiewiczkatowice.edupage.org.

■ Rodzinne dekorowanie pierniczek

12 grudnia, godz. 17.30 i 18.15

■ Świąteczne kołędowanie na Witosa

12 grudnia, godz. 19.00

Połączone z przedstawieniem dla rodzin „Wymarzony prezent”.

■ Minipejzaż zimowy – makieta

13 grudnia, godz. 11.00

Warsztaty artystyczne.

— Koszt: 70 zł. Obowiązują zapisy.

■ „Małżonkowie”

13 grudnia, godz. 18.00

Spektakl w wykonaniu Teatru Rawa.

— Bilety do nabycia na stronie teatrrowa.pl.

■ Chopin i Liszt – romantyczne spojrzenie na rzeczywistość

14 grudnia, godz. 17.00

Koncert w wykonaniu pianisty Kamila Dąbka.

— Bilety: 50 zł, do nabycia w sekretariacie DK „Witosa”.

■ „Konferencja w Betlejem”

15 grudnia, godz. 16.00

Przedstawienie w wykonaniu uczniów Prywatnej Szkoły Podstawowej „Szkoła jak Dom”.

■ Razem

15–31 grudnia

Prezentacja prac sekcji plastycznych Domu Kultury na Witosa.

■ Jingle All the Way: A Christmas Spectacular

16 grudnia, godz. 16.00

Koncert świąteczny w wykonaniu uczniów Complex of Silesian International Schools w Katowicach.

■ „Rudolph and the Frosty Heart” (w języku angielskim)

17 grudnia, godz. 16.00

Świąteczny show w wykonaniu uczniów Complex of Silesian International Schools w Katowicach.

■ Świąteczny koncert Liceum in Altum

18 grudnia, godz. 16.30 i 19.00

Stowarzyszenia na rzecz Edukacji i Rodziny Węgielek.

— Rezerwacja wejściówek – tel. 506 390 359.

■ „Baśń o drodze, która prowadzi na szczyt”

19 grudnia, godz. 19.00

Spektakl w wykonaniu Teatru Trajektoria.

— Bilety: 30 zł, do nabycia w sekretariacie DK „Witosa”.

■ Warsztaty muzyczne

22 grudnia, godz. 10.00

— Obowiązują zapisy w sekretariacie DK „Witosa”.

■ Koncert świąteczny

27 grudnia, godz. 17.00

Koncert w wykonaniu Narodowej Kapeli Bandurzystów Ukrainy „Mayborody”.

— Obowiązują wejściówki.

■ Ludzie Ptaki

29 grudnia, godz. 18.00

Koncert Michała Jurkiewicza z zespołem.

Miejski Dom Kultury „Szopienice-Giszowiec”

ul. gen. J. Hallera 28

tel./faks 32 256 84 53

mdk.katowice.pl

PIASKOWA MAGIA

■ „Królowa Śniegu”

2 grudnia, godz. 8.45 i 10.10

Spektakl dla dzieci.

PIASKOWA MAGIA

■ „Mity greckie”

2 grudnia, godz. 11.30

Spektakl dla dzieci.

■ „Pomaganie jest fajne”, czyli aukcja dzieł sztuki Twórców o wielkich sercach

3 grudnia, godz. 18.00

— Współorganizacja ze Stowarzyszeniem „Pomagam, więc Jestem”. **WSTĘP WOLNY.**

■ „Królestwo Małych Serc”

4 grudnia, godz. 8.30, 10.00, 11.15

Spektakle dla dzieci w wykonaniu Teatru Polskiego „Kultura”.

■ Mikołajkowe Kids Battle

6 grudnia, godz. 9.00

Ogólnopolski konkurs tańca breakdance dla dzieci i młodzieży. **WSTĘP WOLNY.**

- **„Zolyty”**
8 grudnia, godz. 18.00
Wodewil w słonski godce na kanwie „Ożenku”.
— Obowiązują **BEZPŁATNE WEJŚCIÓWKI.**
- **„Co ludzie powiedzą” – stand-up Macieja Brudzewskiego**
10 grudnia, godz. 19.00
- **„W poszukiwaniu Świętego Mikołaja”**
13 grudnia, godz. 12.00
Spektakl dla dzieci.
- **Świąteczny koncert**
13 grudnia, godz. 20.00
- **Eliminacje do XXXII Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastoralek im. ks. Kazimierza Szwarlika**
16 grudnia
— Zgłoszenia oraz więcej informacji na stronie mfkkip.pl.
- **Świąteczne warsztaty dla seniorów**
16 grudnia, godz. 10.00
— **WSTĘP WOLNY.** Obowiązują zapisy.
- **Christmas Jazz / Lee Mays (USA) – koncert**
17 grudnia, godz. 20.30
- **„Świąteczny koncert”**
19 grudnia, godz. 20.00

Miejski Dom Kultury „Szopienice-Giszowiec” Filia nr 1
ul. Obrońców Westerplatte 10
tel./faks 32 256 99 77

- **MDK-owa jungla**
1–31 grudnia, godz. 10.00–15.00
- **Mikołajkowe warsztaty plastyczne dla najmłodszych**
3 grudnia, godz. 9.30

RĘKODZIEŁO DLA SENIORÓW

- **Tworzymy świąteczne ozdoby**
5 grudnia, godz. 16.00
— **WSTĘP WOLNY.** Obowiązują zapisy.
- **Mikołajkowy Bajkomat**
8 grudnia, godz. 10.30
Warsztaty literacko-plastyczne dla przedszkolaków.
— **WSTĘP WOLNY.** Zapisy grup zorganizowanych.
- **Zwyczaj i obrzędy doroczne cyklu zimowego – czyli w kręgu magii i religii**
12 grudnia, godz. 10.00
Wykład dr prof. UŚ Grzegorza Odoja.
— Wstęp: 5 zł.
- **Warsztaty z wyobraźni**
18 grudnia, godz. 10.00
— **WSTĘP WOLNY.** Obowiązują zapisy dla grup.

Miejski Dom Kultury „Szopienice-Giszowiec” Filia nr 2
pl. Pod Lipami 1, 3–3a, 10
tel./faks 32 206 46 42

- **Mała Akademia Jazzu**
2 grudnia, godz. 10.00
— Bilet: 12 zł od osoby. Obowiązują zapisy dla grup.
- **„Sekret Świętego Mikołaja”**
6 grudnia, godz. 15.00
Spektakl mikołajkowy Teatru Gry i Ludzie.
— Bilet: 35 zł.
- **Koncert kolędowy zespołu Alstromerie**
13 grudnia, godz. 18.00
— Bilet: 30 zł.
- **Kąsek Kultury**
14 grudnia, godz. 16.00
Spotkanie autorskie z Ewą Król – pisarką, autorką powieści „Kiedy spadnie szklany śnieg”. **WSTĘP WOLNY.**

- **Kawa z Bajtlem**
18 grudnia, godz. 10.00
Spotkania dla mam z dziećmi z kawą w tle.
— **WSTĘP WOLNY.** Obowiązują zapisy.
  - **Targi Staroci na Giszu**
20 grudnia, godz. 6.00–14.00
- #### KONCERT PRZY ŚWIECACH
- **Wieczór z magią Harry’ego Pottera**
21 grudnia, godz. 17.30
— Bilety dostępne na stronie candlelivemusic.pl.
- #### KONCERT PRZY ŚWIECACH
- **Muzyka filmowa – Hans Zimmer i inni**
21 grudnia, godz. 19.30

Muzea

Muzeum Śląskie w Katowicach

ul. Dobrowolskiego 1
tel. 32 779 93 00
muzeumslaskie.pl

ARTYŚCI PO GODZINACH

- **Warsztaty dla młodzieży i dorosłych z tłumaczem PJM**
3 grudnia, godz. 17.00–18.30
Warsztaty grafiki warsztatowej
- **Barbórkowe oprowadzanie po Galerii Plastyki Nieprofesjonalnej**
4 grudnia, godz. 17.30–18.30

OPROWADZANIE

- **„Święci adwentu, czyli o Barbarze i Mikołaju”**
5 grudnia, godz. 17.30–18.30

ZAGADA DLA KILKULATKA

- **Wokół wystawy „Biennale Industrii”**
6 grudnia, godz. 11.00–12.30
Warsztaty dla dzieci 3–6 lat.

MUZEALNY UNIWERSYTET SENIORA

- **Kreatywne spotkania**
11 grudnia, godz. 11.00–12.00
Temat zajęć: Zdobienie filiżanek.

OPROWADZANIE KURATORSKIE

- **Wystawa „Jura. Kraina bez końca”**
12 grudnia, godz. 17.30–18.30

SZTUKA NA START

- **Czy można kochać białe myszki?**
13 grudnia, godz. 11.00–12.30
Warsztaty dla dzieci 6–10 lat.

MOTYWY ZNANE I LUBIANE

- **Co to jest mitologia?**
13 grudnia, godz. 14.00–15.30
- **Spotkanie „Ojcowski Park Narodowy i skrzydlaci mieszkańcy jaskiń”**
14 grudnia, godz. 17.00
Spotkanie z dr. inż. Jakubem Baranem oraz dr. Grzegorzem Kłysem, chiropterologiem.

OPROWADZANIE KURATORSKIE

- **Wystawa „Wielkie przemysłowe wędrówki. Ze wsi do miasta”**
19 grudnia, godz. 17.30–18.30

MŁODA PRACOWNIA

- **Czy można wejść w obraz? Czyli jak sztuka oszukuje ludzkie oko**
20 grudnia, godz. 11.00–13.00
Warsztaty dla dzieci 11–15 lat.

WARSZTATY ARTYSTYCZNE DLA DOROSŁYCH

- **„Ślady natury – monotypia jurajska”**
20 grudnia, godz. 10.00
Warsztaty inspirowane fakturami skał, liści i roślinności charakterystycznej dla Jury. Uczestnicy stworzą unikatowe odbitki monotypii

MUZEALNY UNIWERSYTET SENIORA

- **Blżej sztuki**
30 grudnia, godz. 11.00–12.30
Zapraszamy na koncert kolęd i pastorałek.

OPROWADZANIE

- **„Rajza po Muzeum, czyli wystawy stałe w pigułce”**
soboty i niedziele, godz. 16.00
- **„Byzuch u Ferdynanda, czyli industrialny spacer po Muzeum Śląskim”**
soboty i niedziele, godz. 11.30

Muzeum Historii Katowic

BUDYNEK GŁÓWNY
ul. ks. J. Szafranka 9
tel. 32 256 18 10, 32 209 00 21
e-mail: mhk@mhk.katowice.pl
mhk.katowice.pl

WYSTAWY CZASOWE

- **Wstążka w haute couture.** Kreacje domów mody Chanel, Dior, Saint Laurent, Givenchy i inni – czynna od 26 listopada do 29 marca 2026 r.
- **Od roweru do rakiety – artystyczne piruety** – prace uczniów Niepublicznej Specjalnej Szkoły Podstawowej „Arka Noego” – czynna do 31 grudnia.

CZWARTKOWE WYKŁADY DLA SENIORA

- **Anna Zaczkowska – Gdzie diabeł ze św. Mikołajem chodził... czyli o tradycjach świątecznych na Górnym Śląsku**
11 grudnia, godz. 16.00
- **Wstążka w haute couture. Kreacje domów mody Chanel, Dior, Saint Laurent, Givenchy i inni**
9 grudnia, godz. 17.00; 14 grudnia, godz. 12.00; 17 grudnia, godz. 17.00
Oprowadzania kuratorskie po wystawie.
— Zapisy – tel. 32 256 18 10 wewn. 117, 104. Wejście płatne: 20 zł – bilet normalny, 10 zł – bilet ulgowy.

WARSZTATY DLA GRUP

- **Bombka, Świąteczna skarpeta, Stroik świąteczny**
10–12 grudnia, godz. 10.30–15.00
— Zapisy – tel. 32 256 18 10 wewn. 117.

WARSZTATY DLA DZIECI Z OPIEKUNAMI

- **Świąteczny stroik**
13 grudnia, godz. 11.30
— Zapisy – tel. 32 256 18 10 wewn. 117.

DZIAŁ ETNOLOGII MIASTA
ODDZIAŁ MUZEUM HISTORII KATOWIC
ul. Rymarska 4
tel. 32 353 95 59

WYSTAWA CZASOWA

- **Święci na sprawy wszelkie** – czynna do 25 stycznia 2026 r.

MAMA W MUZEUM

- **Spotkanie z Barbarą Kowaczek-Jędrzyk**
15 grudnia, godz. 11.00

WARSZTATY ŚWIĄTECZNE

- **Jak stroiły się choinki? Jabłuszka, orzechy, lameta i anielskie włosy, czyli magia świątecznych ozdób**
9–12 grudnia, godz. 10.15–13.00
— Zapisy – tel. 32 353 95 59 wewn. 5 lub b.bubak@mhk.katowice.pl.

WARSZTATY ŚWIĄTECZNE

- **Piernikowy Nikiszowiec**
17–19 grudnia, godz. 10.30–15.00
Zapisy – tel. 32 353 95 59.

DZIAŁ TEATRALNO-FILMOWY ODDZIAŁ MUZEUM HISTORII KATOWIC
ul. Kopernika 11
tel. 32 745 17 28, 514 499 614

WYSTAWA CZASOWA

- **Malując fakturą – tkaniny artystyczne Marii Błotko-Kiszki** – czynna do 11 stycznia 2026 r.

WARSZTATY ŚWIĄTECZNE DLA NAJMŁODSZYCH

- **Zagadkowy Mikołaj**
3–5 grudnia, godz. 8.30–14.30
Zajęcia dla grup.
— Obowiązują zapisy – tel. 32 745 17 28, 514 499 614.

WARSZTATY DLA DZIECI

- **Skrzaty w muzeum**
8–10 grudnia, godz. 8.30–14.30
Zajęcia dla grup.
— Obowiązują zapisy – tel. 32 745 17 28, 514 499 614.

- **Silesia Press Cafe**
4 grudnia, godz. 18.00

Spotkanie z Barbarą Gruszką-Zych, dziennikarką i poetką, poprowadzi Maria Trepińska. **WSTĘP WOLNY.**

- **Z miłości do życia i sztuki. Wieczór dla Barbary Ptak**
11 grudnia, godz. 18.00

Spotkanie i koncert z udziałem Joanny Kściuczyk-Jędrusik, Marii Meyer, Roberta Talarczyka, Wioletty Bialk, Ewy Zug i innych.

PRZYJACIELE BARBARY I STANISŁAWA

- **Spotkanie opłatkowe**
18 grudnia, godz. 18.00
Zapraszamy do wspólnego kolędowania z Karoliną Aształ i Ewą Zug.

Beniaminek z ambicjami

O wyzwaniach debiutu na zapleczu ekstraklasy, ambitnym projekcie łączenia klubów oraz budowaniu koszykarskiej społeczności w mieście z Marcinem Bulandą, prezesem zarządu Stowarzyszenia „Miners Katowice”, rozmawia Joanna Górską.

→ **JOANNA GÓRSKA: Jak się gra w 1. Lidze?**

MARCIN BULANDA: W koszykówce różnica między klasami rozgrywkowymi jest gigantyczna. Z reguły rolą beniaminka, który stawia na lokalnych graczy, jest walka o utrzymanie, ale pojawia się też szereg innych wyzwań. Projekt Miners Katowice wymaga nie tylko szybkiej adaptacji do trudnych warunków, jakie stawiają inne zespoły na parkiecie. Poza poprawą wyników sportowych skupiamy się na budowie silnej i co najważniejsze, nowoczesnej marki, która na nowo może zaistnieć na koszykarskiej mapie Katowic.

→ **Jakie są największe wyzwania sportowe, z którymi spotykacie się w 1. Lidze?**

Poziom Pekao S.A. 1. Ligi Mężczyzn jest w tym roku nieporównywalnie wysoki. Mamy ok. sześciu-siedmiu drużyn otwarcie deklarujących poważną chęć gry w Orlen Basket Lidze. Pozostałe zespoły również cechuje na boisku jakość i doświadczenie. W tym sezonie nie możemy liczyć na gorszą dyspozycję rywali czy przypadkowe zwycięstwa. Każdy punkt jest na wagę złota, więc każdy rzut do kosza niesie ze sobą pewną odpowiedzialność. Ta presja nie jest jednak deprymująca. W zespole panuje bardzo dobra atmosfera, wygraliśmy już dwa mecze z klasowymi rywalami,

a przed nami jeszcze kilka spotkań za cztery punkty.

→ **Co było główną motywacją do stworzenia Katowice Miners? Skąd nazwa Miners i jakie wartości chcecie nią komunikować? Jakie były największe wyzwania i korzyści z połączenia klubów?**

Ta fuzja to wynik wielu czynników. Najważniejszym jest fakt, że Katowice zasługują na jeden silny zespół gotowy konkurować z innymi drużynami na zapleczu ekstraklasy. Każda z organizacji tworzących ten klub wnosi unikatowe zasoby – od tradycji i sukcesów sportowych, przez zdolności organizacyjne, po szerokie zaplecze szkolne i akademickie. Tym samym Miners Katowice jest projektem jednoczącym lokalną społeczność kibiców koszykówki wokół jednego klubu.

Nasze barwy, logo oraz nazwa łączą w sobie jasną ideę, która poniekąd definiuje kierunek rozwoju Katowic: pamiętamy o swojej tradycji i wartościach, ale ciągle idąc przed siebie. Kultura tego regionu ma korzenie setki metrów pod ziemią, dlatego postawiliśmy na górnicze akcenty, jednak przedstawiamy je w nowoczesnym stylu.

→ **Jak ważna jest dla Was społeczność lokalna i rola kibiców w budowaniu klubu? Jak oceniacie zaangażowanie kibiców w pierwszym sezonie?**

W naszym klubie to właśnie kibice grają główną rolę. Staramy się budować ich zaangażowanie i dostarczać im niezapomnianych przeżyć. Całkowicie zmieniliśmy wygląd hali, uruchomiliśmy sprzedaż klubowych koszulek, w trakcie meczu organizujemy liczne konkursy, rozbudo-

wujemy nasze media społecznościowe – wszystko po to, by pokazać naszej lokalnej społeczności, że jesteśmy tu dla niej.

→ **Czy organizujecie jakieś wydarzenia integrujące kibiców, np. dni otwarte, spotkania z zawodnikami, imprezy klubowe, akcje charytatywne, programy dla młodzieży?**

Za nami seria olbrzymich wydarzeń sportowych propagujących koszykówkę: Eurobasket, który zapełnił Spodek, Kato Basket Day na Arenie Katowice, gdzie doszło do oficjalnego ogłoszenia Miners, finał 3x3 Quest na katowickim Rynku, gdzie wystąpiła nasza drużyna. Wszystko to pokazało nam, jak duży potencjał drzemie w kibicach koszykówki w naszym regionie. Musieliśmy pójść za ciosem, dlatego jeszcze przed sezonem przeprowadziliśmy kampanię promującą nowy skład Miners i zrealizowaliśmy sesję zdjęciową w najważniejszych miejskich lokalizacjach. Podczas inauguracji sezonu zorganizowaliśmy darmowe wejście dla wszystkich kibiców. Nasi gracze odwiedzili liczne szkoły podstawowe, gdzie przeprowadzili treningi i sesje Q&A. Zorganizowaliśmy zbiórkę charytatywną dla pacjentów oddziału onkologii w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka im. św. Jana Pawła II w Katowicach.

Nie zapominajmy, że Miners to także jedna z największych akademii koszykarskich w Polsce. Aktualnie szkolimy prawie 700 młodych zawodników. Wierzę, że pośród nich znajdują się gracze, którzy na wzór Wojtka Jagiełły czy Tomka Krzyżnińskiego będą w przyszłości reprezentować nasz klub jako wychowankowie. ■

MARGORZATA JURYS

